

DIDZA' DXI'A BUZUJĚ' LU GUICH SAN MARCOS

Lban benĕ' Juan, bōnni'
buquilĕ' bunách nis

1 Cni gzu lau didza' dxi'a ca guc
queĕ' Jesucristo, Zxi'nĕ' Dios.

²Butság lĕ na' buzujĕ' lu guich
Isaías, bōnni' bĕ'ĕ didza' uláz queĕ'
Dios, le gnĕ' Dios:

Byutsca'. Rsōla'a bōnni' gbaz
quia', nōrĕ' Lau'.

Lĕ' upĕ'ĕ nōz ga tōdu'.

³Yōn chi'ĕ bōnni' ulidzĕ' zidzj lu
latj ca'z, gnĕ':

“Gul-pá' nōz gdxin queĕli' Xanru'.

Gul-bíj li yugu' nōz las tōdĕ'.”

⁴Lĕ ni butság, le ruquilĕ' bunách nis
Juan lu latj ca'z, len runĕ' lban quiĕ
la'díl bunách nis, bōnni' na' gulubí'i
ládxi'quĕ' quiĕ unít lahuĕ' Dios ca
nac dul-la' nabága'quĕ'. ⁵Gularúj
bunách zian yúgu'tĕ yōdz luyú
Judea lenca' Jerusalén, yjaquĕ' ga
na' zoĕ' Juan, ati' Juan na' buquilĕ'
lequĕ' nis lu yegu Jordán, bōnni' na'
gulaxóalĕpĕ' dul-la' nabága'quĕ'.

⁶Nacuĕ' Juan lari' náquini lítsa'ba'
bōa' len tu pan guid núguĕ'ĕ lĕ'ĕ.
Rahuĕ'-ba' bōchi'zú len ri'jĕ' le zxix
qui bōzdau'. ⁷Runĕ' lban Juan, rnĕ':
—Zi'a zĕ'ĕ bōnni' tōd na'a, naprĕ'
yōl-la' uná bĕ' ca neda'. Cutu naca'

neda' Isaca' yechua', gleycja' lōlĕ'
nudĕ'ĕ. ⁸Neda' ruquila' lbi'ili' nis,
san Lĕ' gunĕ' le rulu'iz yōl-la' rdil nis
ni, uchiziĕ' lbi'ili' Dios Bō' La'y.

Rdilĕ' Jesús nis

⁹Tu dza ni' brujĕ' Jesús yōdz
Nazaret luyú Galilea, ati' buquilĕ'
Lĕ' nis Juan na' lu yegu Jordán.

¹⁰Cati' burujĕ' lu nis Jesús, la' na'z
blé'inĕ' gyalj luzxbá len ruhuōtjĕ'
Dios Bō' La'y, rulu' cuinĕ' ca
budōdau', dusóalenĕ' Lĕ'. ¹¹Byōn
chi'i nu rui' didza' yehua' yubá, rna:
—Li' nacu' Zxi'na'. Nadxi'ida' Li'
len rdzag ladxa'a Li'.

Rĕ'ni tu' xōhui' ugáp Jesús dul-la'

¹²Ni'r bayúdx bĕhĕ'ĕ Jesús lu latj
ca'z Dios Bō' La'y. ¹³Choa' dza gzoĕ'
Jesús latj ca'z na', ati' gu'ni Satanás
tu' xōhui' ugáp Jesús dul-la'. Gzoĕ'
Jesús ga ni' ta'daba' bōa' guixi' dzō'ba'
gu'adau'. Gláclenĕ' Jesús gbaz la'y
queĕ' Dios, gulagu'ĕ le gdahuĕ'.

Rusĕdnĕ' bunách Jesús luyú Galilea

¹⁴Gdōd gulagu'ĕ Juan na' lidx
guia, zijĕ' Jesús luyú Galilea. Runĕ'
lban ni' qui didza' dxi'a ca rna bĕ'ĕ
Dios. ¹⁵Cni rnĕ':

—Chbdxin dza. Chzoa duná
bè'è ni Dios. Gul-bí'i ládxi'li' len
gul-tsejlé' didza' dxi'a ni.

Rulidzè' Jesús tapè' bönni' uzón böl

¹⁶Tsal ni' rdè' Jesús ra' nis zxön
qui Galilea, blé'inè' Simón len
Andrés, bönni' böché'è Simón na'.
Nacquè' uzón böl len ta'chiljè' yöxj
böl quequè' lu nis na'. ¹⁷Gudxè'
lequè' Jesús, rnè':

—Gul-dutá' neda', ati' guna' ga
gchè'li' quia' bunách, gunli' ca runli'
rzönlí'-ba' böl.

¹⁸La' guluca'ntè' yöxj quequè',
zjáclenè' Jesús.

¹⁹Gdödè' Jesús yeláti'dau' ni'l
ati' ni' blé'inè' Jacobo len Juan,
yugu' xzi'nè' Zebedeo, nacu'è lè'i
bárcodau' quequè', tu'únè' yöxj böl
quequè'. ²⁰La' bulidztè' lequè' Jesús,
ati' guluca'nè' xuzquè' Zebedeo,
dzaguè' yugu' huen dxin queè' lè'i
bárcodau' na', ati' zjáclenè' Jesús.

Tu bönni' yu'u lè' bö' xöhui'

²¹Guladxiné' yödz Capernaum
Jesús len bönni' da'què' Lè'. Cati'
ni' nac dza la'y quequè' bönni'
judío, gyaziè' Jesús yu'u ga tu'dubè'
tu'sèdè' queè' Dios bönni' judío,
ati' ni' gzu lahuè' rusèdnè' nup
nudubgac ni'. ²²Gulubannè' ca na'
rusèdnè' Jesús, le rusèdnè' ca runè'
bönni' dè lu nè'è len clèg ca tunè'
bönni' gdau' usèdi. ²³Zoatè' ca' ni'
lu yu'u ga na' tu'dubè' tu'sèdè' queè'
Dios tu bönni' yu'u lè' bö' xöhui',
ati' grödxyè'è bönni' na', ²⁴rnè':

—¿Bizxa rál-la'tu' quiu', Jesús,
bönni' Nazaret? ¿Za'tsu' usnitiu'
netu'? Núnb'è'a Li', nacu' Bönni'
La'y queè' Dios.

²⁵Buzeynè' lei ba nadx Jesús, rnè':
—Bseyj ru'u len burúj lu bönni' ni.

²⁶Ni'r buxiztsca bönni' na' yu'u
lè' bö' xöhui' na', ati' grödxya'a
zidzj, len la' burujtè. ²⁷Gulubannè'
yúgu'tè bönni' nacu'è ni', ati'
gulanabi lza'què', ta'né':

—¿Bizxa caz lè ni? ¿Naru' nactsa
zxba cub? Len yöl-la' uná bè' rna
bé'inè' yugu' bö' xöhui', ati' tun ca
rnè'.

²⁸La' gzètè didza' qui yöl-la' huac
queè' Jesús, gulayöni bunách gdu'tè
luyú Galilea na'.

Ruúnè' Jesús xna'nu ngul queè' Pedro

²⁹Ni'r burujè' Jesús lu yu'u ga
na' tu'dubè' tu'sèdè' queè' Dios,
len la' gyéajlentè' Jacobo len Juan,
guladxiné' lidxquè' Simón len
Andrés. ³⁰Ni' dènu xna'nu ngul
queè' Pedro, yu'unu tu xla. La'
gulaguíxjöi'tenè' Jesús ca rac queènu.
³¹Ni'r gbiguè'è Jesús, ati' gdel-lè'è
na'nu, bchisè'-nu. La' burujtè tu xla
na' yu'unu, ati' bupa'nu le glahuè'.

Ruúnè' Jesús zian nup te'i

³²Cati' chrdzö', ca gdxia gbidz, la'
djuá'gactè' ga zoè' Jesús yúgu'tè
nup te'i len bönni' yu'u lequè' bö'
xöhui'. ³³Gulaguír ga nu ryaz yu'u
ga na' zoè' Jesús yúgu'tè bunách
lu yödz. ³⁴Jesús bunè' zian nup te'i,
nac zian guidzhué' té'inè'. Bubijè'
ca' zian bö' xöhui' yu'ugac bunách
na'. Cutu bè'è latj la'né' bö' xöhui'
na' le núnb'è'gac Lè' Nu naquè'.

Runè' Iban Jesús luyú Galilea

³⁵Zí'adau' gyasè' Jesús, ni' nac
chul. Brujè' yödz na', zijè' tu

latj ca'z, ati' ni' bulidzè' Dios.

³⁶Zajtiljquè' Jesús Simón len nup nacua'len lè'. ³⁷Cati' yajxáca'què' Lè', tè' Lè':

—Tu'guilj Li' yúgu'tè bunách.

³⁸Ni'r gudxè' lequè' Jesús, rnè':

—Huayejru' yugu' dzag yödz, quiè guna' ca' lban ni'. Qui lè ni na' bruja'.

³⁹Cni guc, gdödè' Jesús gdu luyú Galilea, runè' lban lu yu'u gap tu'dubè' tu'sèdè' queè' Dios bönni' judío len rubijè' bö' xohui' yu'ugac bunách.

Bönni' ré'inè' huè' nudzu' ruzód

⁴⁰Bdxinè' ga zoè' Jesús bönni' ré'inè' huè' nudzu' ruzód. Buzechu zxibè' len gúta'yuè' lahuè', rnè':

—Chqui' rè'nnu', huac unu' neda'.

⁴¹Buechi' ladxè'è lè' Jesús. Bulí nè'è, gdanè' lè' len gudxè' lè':

—Rè'nda'. Chnuhuöacu'.

⁴²Ca gnè' ca', la' bunitè huè' ré'inè', böaquè' dxí'adau'. ⁴³Ni'r buzeynè' bach bönni' na' Jesús len la' busóla'tè' lè'. ⁴⁴Cni gudxè' lè':

—Nutu nu gui'u ca bena' quiu', san gyeaj, yajluí' cuinu' lahuè' bxuz, len yajnódzj quiè le böacnu' li' qui gdau' ca na' gna bè'è Moisés, lè na' uluí'i bunách chnuhuöacu'.

⁴⁵Burujè' bönni' ni len gzu lahuè' rguíxjöi'nè' bunách zian ca guc queè'. Le buzé' didza' ni, cutur guc tsaziè' yalj lulu nitú lu yödz Jesús, san gzoazè' ni'l gap nac lu latj ca'z. Ga ni' zoè' Jesús guladxín lahuè' bunách yúgu'tè yödz.

Bönni' ré'inè' huè' nacu'nè' bin

2 Cati' chgdöd chop tsonn dza, buaziè' Jesús yödz Capernaum,

ati' gzè didza' zoè' yu'u. ²La' guludubté bunách zian ga na' zoè' Jesús, ga bdxintè cutur gzxaqui' la'cu'è ni', ni ra' yu'u, ati' Jesús benè' lban qui xtidzè'è lauquè'.

³Ni'r guladxinè' ga na' zoè' Jesús tapè' bönni', nua'què' tu bönni' huè' nacu'nè' bin. ⁴Cutu guc la'dxinè' lahuè' Jesús le nacua' ni' bunách zian. Qui lè ni na' gulasaljè' cju'u ca dödl ga zoè' Jesús. Cati' budx guludxíè' yeru na', ni' guluzötjè' le deynè' bönni' huè' na'. ⁵Cati' gúquibe'inè' Jesús ca na' ta'yejlè'è Lè', gudxè' bönni' huè' na':

—Zxi'na', chbunít lahua' li' ca nac dul-la' nabagu'u.

⁶Rö'què' ni' la'què' bönni' gdau' usèdi, ta'zá' ládxi'què', ta'né':

⁷“¿Bizx quiè ru'è cni didza' bönni' ni? Ruca'nè' ca'z Dios. Nutu nu bönni' gac unít lahuè' dul-la'. Tuzè' Dios gac gunè' lè ni.”

⁸La' gúquibel'itenè' Jesús le ta'zá' ládxi'què', ati' gudxè' lequè':

—¿Bizx quiè rza' ládxi'li' cni?

⁹Cutu nac baníg nu guièz bönni' huè' ni chbunít lau dul-la' nabaguè'è, san nac baníg nu gun ga huöasè' len u'è le deynè' len uzè'i ni'è. ¹⁰Guna' le gac bè' neda', Bönni' Nuhuöaquè' Gdu Bunách, dè lu na'a luyú ni unít lahua' dul-la' nabága'gac bunách.

Ni'r Jesús gudxè' bönni' huè' na':

¹¹—Li' rëpa': “Gyas. Bua' le deynu' len böaj lidxu'.”

¹²La' gyastè' bönni' huè' na', bu'è le gúti'nè' len burujè' laugac yúgu'tè nup nacua' ni'. Gulubannè' yúgu'tè' len gulagu'è Dios yöl-la' ba, ta'né':

—Gatga rlé'initu' le cni.

Jesús ruidzè' Leví

¹³Burujè' yödZ Capernaum na' Jesús, gdödè' leyúbl ra' nis zxön. Guludúb ga zoè' Jesús bunách zian, ati' Lè' busèdnè' lequè'. ¹⁴Cati' rdödè' ni' Jesús, blé'inè' Leví, zxi'nè' Alfeo, rø'è ga ruquizzjè' uláz qui yödZ zi'tu'. Jesús gudxè' lè':

—Gda' neda'.

La' gyastè' Leví na', zéajlenè' Jesús.

¹⁵Gdöd guc lè ni, rø'è Jesús rahuè' lu yu'u lidxè' Leví na', ati' ról'enquè' tsaxxón Jesús len yugu' bönni' uséd queè' zian bönni' uquíZxj len yela'què' bönni' ca'z. Cni guc, le rjaclen Jesús bunách zian. ¹⁶Cati' gualalé'inè' Lè' bönni' gdau' tu'sèdi len yugu' bönni' gdau' fariseo, rø'è rágulenè' tsaxxón yugu' bönni' uquíZxj len yela'què' bönni' ca'z, glè' yugu' bönni' uséd queè' Jesús, ta'nè':

—¿Bizxa caz runtsè'? Ri'j rágulenè' yugu' bönni' uquíZxj len yela'què' bönni' dul-la'.

¹⁷Byönnè' Jesús didza' ni tu'è len gudxè' lequè':

—Cutu naquínigac nu un bunách nup nacua' dxi'a, san nup te'i naquínigac nu un bunách. Za'a neda', clèg dulídzgaca' bunách tsahui', san rulídzgaca' bunách dul-la' quiè lubí'i ládxi'gac.

Ru'è Jesús didza' qui yöl-la' run gubás

¹⁸Tu dza ni' tunè' gubás bönni' da'què' Juan len bönni' da'què' yugu' bönni' gdau' fariseo, ati' guladxín ga zoè' Jesús nup gulanabi Lè', ta'ná:

—¿Bizx quiè tunè' gubás bönni' da'què' Juan len bönni' da'què' yugu' bönni' gdau' fariseo, san bönni' da'què' Li' cutu tunè' gubás?

¹⁹Bubi'è didza' Jesús, rø' lequè':

—¿Naru' ráquitsali' lun gubás nup nacua' lni queè' bönni' utság nè'è tsal ni' zóalenè' lequè' bönni' na' utság nè'è? Tsal ni' zóalenè' lequè' bönni' na' utság nè'è, cutu gac lunè' gubás. ²⁰Gdxin dza cati' gduè' bönni' na' utság nè'è, cutur sóalenè' lequè', ati' dza ni'r lunè' gubás.

²¹'Nutu nu bönni' udé'è tu lari' cubdau' lu lari' chnatéb, le uxú'n lari' cub na' len huachöza' lari' téb na', ati' huaröza'r lari' téb na'. ²²Lézca' cni nutu nu bönni' què'è xisi uva cub lu rø'ö bidx náquini guid, le gal xisi uva cub na' len ulá'a rø'ö bidx na' náquini guid, ati' glalj xisi uva na' len gac ditj rø'ö náquini guid. Xisi uva cub lu rø'ö náquini guid cub ral-la' ca'aru'.

Ta'leycjè' deu dza la'y bönni' da'què' Jesús

²³Tu dza la'y quequè' bönni' judío, gdödè' Jesús gap dè yöl zxo'a xtil, ati' bönni' uséd queè' gulazú lauquè' ta'leycjè' deu ga dxia zxo'a xtil. ²⁴Ni'r glè' Jesús bönni' gdau' fariseo, ta'né':

—Byutsca'. ¿Bizx quiè tunè' bönni' da'què' Li' le cutu ral-la' gunru' dza la'y?

²⁵Jesús gudxè' lequè':

—¿Naru' cu nulábnili' ca benè' David cati' gdunè'? Byadzj le lahuè', lè' len nup nacua'len lè' ²⁶ati' gyaziè' lu yu'u queè' Dios cati' ni' naquè' bxuz blau Abiatar, len gdahuè' yöt xtil tu'cu'è lahuè' Dios,

lè na' cutu dè latj nu gagu, san tuz bxuz dè latj lahuè' lei. Bè'è ca' le lahuè' bönni' nacuá'lenè' lè'.

²⁷Ni'r Jesús gudxè' lequè':

—Dios benè' dza la'y quiè luzí' xbey bunách, clèg benè' bunách quiè lun chi'i dza la'y. ²⁸Qui lè ni na', neda', Bönni' Nuhuöaquè' Gdu Bunách, naca' Xani dza la'y.

Ruúnè' Jesús bönni' narequi' në'è

3 Leyúbl gyaziè' Jesús tu lu yu'u ga tu'dubè' tu'sèdè' queè' Dios bönni' judío, ati' zoè' ca' ni' bönni' narequi' në'è. ²Tu'yúè' Jesús bönni' gdau' ni' chqui' unè' bönni' na' dza la'y, le tè'nnè' luquíè' Lè'. ³Ni'r gudxè' bönni' na' narequi' në'è Jesús, rnè':

—Gyas len gzui laugac bunách ni.

⁴Gnabnè' bunách ni' Jesús, rnè':

—¿Naru' dè latj gunru' le nac dxi'a cati' nac dza la'y o gunru' le cunác? ¿Naru' dè latj gunru' ga la'del-li' yöl-la' na'bán bunách o usnitru' lei?

Gulacuá' dxiz bunách ni'. ⁵Ni'r len yöl-la' rley queè', buyuè' Jesús bunách na' nacuá' gdu cuitiè', ruhui'nnè' le nacquè' zid ladxi'. Gudxè' bönni' na' narequi' në'è, rnè':

—Bli na'u.

Ni'r bulí në'è bönni' na' ati' böactè dxí'adau' në'è. ⁶Ni'r gulurujè' bönni' gdau' fariseo ati' la' gluntè' tsaxón didza' len bönni' da'què' Herodes bi lunè' queè' Jesús, quiè ludöddè' Lè'.

Tu'dúb ra' nis zxön bunách zian

⁷Buzé'è ni' Jesús tsaxón len bönni' da'què' Lè', bdxinè' ra' nis

zxön, ati' zjaclen Lè' bunách zian narujgac luyú Galilea len luyú Judea. ⁸Guladxín ca' ga zoè' Jesús bunách zian narujgac Jerusalén len luyú Idumea len yetslá'a yegu Jordán len yödZ nacuá' gdu zbi'il ga nacuá' yödZ Tiro len yödZ Sidón. Cni glunè', le gulayönnè' ca nac yugu' le zxön runè' Jesús. ⁹Qui lè ni na' Jesús gna bé'inè' bönni' da'què' Lè' lucózteczè' tu bárcodau' ga gac cuenè', cui luquí lutsútsj Lè' bunách zian na'. ¹⁰Cni guc, le chbunè' zian nup te'i, ati' gulaguír ga zoè' bunách zian na' quiè la'gán Lè'. ¹¹Cati' gulale'i Jesús bö' xöhui' yu'ugac bunách, guludxiga' xni'è Jesús bunách na' yu'ugac, len gulabödxya'a, ta'ná:

—Nacu' Li' Xzi'nè' Dios.

¹²Buzeynè' ba nadx bö' xöhui' na' Jesús, cui la'guixjö' nu naquè' Lè'.

Rböè' Jesús chinnu bönni' lacquè' gbaz queè'

¹³Ni'r grenè' Jesús tu lu guí'adau', ati' ni' bulidzè' nup rè'nnè'. Gulabiguè'è gdu cuitiè' bönni' ni. ¹⁴Bucu'è chinnuè' bönni' ni Jesús, quiè la'cuá'lenè' Lè' len quiè gsolè'è lequè' tsjenquè' lban. ¹⁵Budödè' lu na'què' yöl-la' huac luúnè' nup te'i len lubijè' bö' xöhui' yu'ugac bunách. ¹⁶Cni nacgac laquè':

Simón, (nuzóè' Jesús yetú lè', Pedro),

¹⁷Jacobo,

Juan, (bönni' böchè'è Jacobo, ati' nacquè' xzi'nè' Zebedeo. Chopè' ni, Jesús buzóè' yetú laquè', Boanerges, le rna lu didza' xidza': "Bönni' snia' ca gziu"),

¹⁸ Andrés,
Felipe,
Bartolomé,
Mateo,
Tomás,
Jacobo, (zxi'nè' Alfeo),
Tadeo,
Simón, (bönni' rui' ladxè'è yödz
queè'),

¹⁹ Judas Iscariote, (bönni' udödè'
Jesús lu na'que' bönni'
ludöddè' Lè').

Ta'né': dzag Jesús tu' xöhui'

Gdöd ni' guludxinè' tu lu yu'u
Jesús len bönni' da'que' Lè'.

²⁰Leyúbl gulaguír ga zoè' Jesús
bunách zian, ati' cutur guta' latj
lahuè' yöt Jesús len bönni' na'
da'que' Lè'. ²¹Cati' gulayönnè' ca
rac queè' Jesús di'a dza queè',
guladxiné' ni' quiè' luchè'è Lè',
ta'né': "Rchixi icjè'."

²²Lèzca' cni gulané' queè' bönni'
gdau' usèdi, narujquè' Jerusalén,
ta'né':

—Dzag Lè' Beelzebú, xangac bö'
xöhui', ati' len yöl-la' uná bè' qui
rubijè' yugu' bö' xöhui'.

²³Ni'r bulidzè' bönni' gdau'
tu'sèdi na' Jesús, len benè' Isaqui',
rnè':

—¿Naru' ubijtsa la' cuinzi Satanás
tu' xöhui'? ²⁴Chqui' la'rúj chopl
bunách tu yödz, len la'dil-len lza'gac,
cutu gac gdía' yödz na'. ²⁵Lèzca' cni
chqui' la'rúj chopl bunách nacué' tu
yu'u, len la'dil-len lza'gac, cutu gac
la'día' bunách nacué' yu'u na'. ²⁶Qui
lè ni na', chqui' tá'baga' lzè'i Satanás
tu' xöhui', narujgac chopl bö' xöhui'
ati' cutu gac gdía' yöl-la' uná bè' qui,
san chzoa udx qui.

²⁷Nutu nu gac tsaz lidxè' tu
bönni' nal len cuiaj yöl-la' tsahui'
queè' chqui' cutu gáguè'è zi'al
bönni' nal na', ati' ni'r sáqui'nè'
cuijè' le dzö' lidxè'.

²⁸Le nactè rëpa' lbi'ili': Dios gac
unít lahuè' bunách ca nac yúgu'tè
dul-la' nabága'gac len ca nac
yúgu'tè didza' xöhui' ta'ná, ²⁹san
núti'tèz nu gnè xöhui' queè' Dios Bö'
La'y, gatga unít lahuè' nu na' Dios.
Tsaz nabaga' xzguia' nu na'.

³⁰Cni gnè' Jesús le ta'né' queè'
bönni' gdau' usèdi na', ta'né': "Dzag
Lè' tu' xöhui'."

**Nu nac xnè'è Jesús len
bönni' böchè'è**

³¹Ni'r guladxiné' ga zoè' Jesús
yugu' bönni' böchè'è lenca' xnè'è.
Gulacu'è lö'al len gulasölè'è nu
tsajlídž Jesús. ³²Glè Jesús bunách
zian na' rögac cuitiè', ta'né':

—Nacu'è lö'al yugu' bönni'
böchu'u lenca' xna'u, tu'lidzè' Li'.

³³Bubi'è didza' Jesús, gudxè'
lequè':

—¿Nuzxa caz na' xna'a, len
nupxçz bönni' böcha'a?

³⁴Ni'r buyúè' nup na' rögac gdu
cuitiè', rnè':

—Gul-yutsca'. Nup ni nacgac ca
xna'a len yugu' bönni' böcha'a.

³⁵Nu run ca rè'nnè' Dios, nu ni nac
ca bi'i böcha'a len bi'i zana' lenca'
xna'a.

**Runè' Isaqui' Jesús ca
nac queè' bönni' guz**

4 Leyúbl gzu lahuè' Jesús
rusèdnè' bunách ga nac ra' nis
zxön. Guludúb ga zoè' bunách zian
ati' grenè' Jesús tu lè'i bárcodau'

zxoa lu nis na', len grö'ë ni', ati' yúgu'të bunách na' gulacua' luyú ra' nis na'. ²Zian le busëdnë' lequë' Jesús, benë' Isaqui'. Tsal ni' rusëdnë' lequë', rnë':

³—Gul-zé nagli' didza' ni. Brujë' bönni' guz, zjësië' xseydau'. ⁴Tsal ni' rusië', glas ra' nöz la'gac xseydau' na', ati' guladxinba' bguindau', glë'jba' lei. ⁵Glas ga rö' guiöj ga cutu rö' szxöni yu yela'gac xseydau' na'. Bayón gulalén xseydau' na' le cutu rö' szxöni yu. ⁶Ni'r cati' blen gbidz, buquexu' lei, ati' gbidz, le cutu nun luí ga rë'. ⁷Glas ga tu'lén lba yötsi' yela'gac xseydau' na'. Cati' gulalén xseydau' na', gululén ca' lba yötsi' na' len gularöli lei, ati' cutu bi bunódzj lë na' bësië'. ⁸Glas ga nac luyú dxi'a yela'gac xseydau' na', ati' gulaxón len xtsa' ra' gulabó'. Gulunódzj lë na' bësië'. Tu dxigu' xseydau' na' bësië' bunódzj yechí uruá' xseydau' ca'. Yetú bunódzj yetsonnlalj ca' ati' yetú na' bunódzj yetú gayuá' ca'.

⁹Ni'r gudxë' lequë' Jesús, rnë':

—Nu zoa nag len ryöni ral-la' uzé nag.

**Rguíxjö'ë Jesús bizx
quië runë' Isaqui'**

¹⁰Cati' chbuga'në' tuzë' Jesús, guladxín ga zoë' nup da'gac Lë', nungac tsaxón idxínnutë' bönni' uséd queë' ati' gulanabnë' Lë' bi rë'ni gna lë na' benë' Isaqui'.

¹¹Gudxë' lequë' Jesús, rnë':

—Lbi'ili' nadél-li'li' tsëjni'li' le nagachi' ca rna bë'ë Dios, san nup na' cunacgac tuz len rë'u, yúgu'të ruí'lëna' lequë' didza' yugu' le runa' lsaqui'. ¹²Cni runa' quië utság lë

na' nayúj lu guich la'y, rna: “Luyúë' len cutu la'lé'inë'. Luzé nagquë' len cutu la'yéjni'në' len cutu lubíli ládxi'quë' quië gac unít lahua' lequë' ca nac dul-la' nabága'quë'.”

Rusálj la'në' Jesús le benë' Isaqui'

¹³Gudxë' ca' bönni' da'quë' Lë' Jesús, rnë':

—¿Naru' cu réjni'tsali' lë na' bena' lsaqui'? ¿Nacxcz gac tséjni'li' yezica' le guna' lsaqui'? ¹⁴Naquë' nu ruzé didza' bönni' guz na'. ¹⁵Nacgac la'gac bunách ca xseydau' na' glas ra' nöz. Ta'yönnë' xtidzë'ë Dios, len ca ta'yöznë' ca', la' za'të Satanás tu' xöhui', rgua didza' na' bdxin lu icj ládxi'dau'quë'. ¹⁶Nacgac yela'gac bunách ca xseydau' na' glas ga rö' guiöj. Ta'yönnë' didza' na' ati' lu yöl-la' rudziji quequë' ta'zi'ë lei. ¹⁷Cutu ryaz icj ládxi'dau'quë' ati' tu chi'z ta'dé'ë lei. Cati' bi rac quequë' o zoa nu rbia ládxi' lequë' le ta'dé'ë didza' na', la' tu'huoatë ládxi'quë'. ¹⁸Nacgac yela'gac bunách ca xseydau' na' glas ga na' tu'lén lba yötsi'. Ta'yönnë' didza' na' ¹⁹san tui' ládxi'quë' le nacgac qui yödzlyú ni. Nazí' yé'icnë' le nadxi'icnë' yugu' yöl-la' tsahui' len ta'zé ládxi'quë' yugu' le dë. Ta'yáz icj ládxi'dau'quë' yúgu'të lë ni len tu'snít didza' na', cui gun dxin lu icj ládxi'dau'quë'. ²⁰Nacgac yela'gac bunách ca xseydau' na' glas ga nac luyú dxi'a. Ta'yönnë' didza' na' len ta'zí' lu na'quë' lei, ati' run dxin lu icj ládxi'dau'quë'. Nacgac la'gac bunách cni ca xseydau' na' gulunódzj yechí uruá' hueaj. Nacgac yela'gac ca xseydau' na' gulunódzj yetsonnlalj ca', ati' nacgac yela'gac

bunách ca xseydau' na' gulunódzj yetú gayuá' ca'.

**Runë' Isaqui' Jesús qui
tu le runn yení'**

²¹Gudxë' ca' bönni' da'quë' Lë' Jesús, rnë':

—¿Naru' rgál-la'ru' gui' ati' rudúsi'ru' lei tu gui'n o rgu'ru' lei zxani le ráti'ru'? Cutu ca' runru' cni san ruzoaru' gui' ga nac xtsa' ga gunn yení'. ²²Yúgu'të le nagachi' gla' lahui ati' yúgu'të le rac balánz la'rúj ga lna'. ²³Nu zoa nag len ryöni ral-la' uzé nag.

²⁴Gudxë' ca' lequë':

—Gul-güí' ládxi'li' le ryónili'. Ca nac le rurixli', la' leyz urixë' queëli' Dios ati' gunnë' queëli' yelati'. ²⁵Nu dë qui, gu'ë qui yelati', san nu cudé qui, la'z dui le dë qui, gdua.

**Runë' Isaqui' Jesús ca
rxzön xzoa' xtil**

²⁶Gnë' ca' Jesús:

—Ca rac ni le rna bë'ë Dios nac ca rac cati' ruchijë' xzoa' xtil lu yu bönni'. ²⁷Chdzö'l rasië' len ryasë' cati' za' rení'. Ta'lén xzoa' xtil na' len ta'zxón san cutu nöznë' lë' nacx rac ta'zxón. ²⁸La' cuinzi luyú na' ruxón le naduzgac luyú na', zi'al xyazi, ni'r za' deu qui, len töd na' cuia xui'i nal lu deu qui. ²⁹Cati' chnal xui'i, la' tseajtë' tsajchuguë' deu na' le chbdxin dza uzi'ë xui'i.

**Runë' Isaqui' Jesús ca rac
qui xsey mostaza**

³⁰Gnë' ca' Jesús:

—¿Bizxa caz gnaru' ca rac ni le rna bë'ë Dios? ¿Bizxa gunru' Isaqui' ca rac? ³¹Rac ca rac qui

tu xseydau' mostaza. Cati' ryaz luyú nac xseydau' nactër cuídi' ca yúgu'të xseydau' dzö' luyú, ³²san cati' chnadúz, rlen len rxzöntër ca yúgu'të guixi' cuan rö'gac luyú. Tsca run yana' xzuza' në'i, gac la'dxinba' bguindau' ludxía lidxcba' lu xzul qui.

Ca rugunë' dxin Jesús le runë' Isaqui'

³³Cni guc, busëdnë' lequë' Jesús, len zianr ca' le benë' Isaqui' tsca guc la'yéjni'në'. ³⁴Yúgu'të didza' bé'lenë' bunách benë' Isaqui' ati' yúgu'të didza' ni busálj la'në', buzéjni'në' légaczé' bönni' uséd queë'.

Jesús rbequi dxië' bö' bdunu'

³⁵La' dza na'z, cati' gdzö', Jesús gudxë' bönni' da'quë' Lë', rnë':

—Tódtscaru' yetslá'a nis zxön ni.

³⁶Ni'r bulá'alenë' bunách zian nacuá' ni', ati' gulusé'ë bárcodau' ga na' chzoazë' Jesús. Gulacuá' ca' ni' yela'gac bárcodau' zjaclen lequë'. ³⁷Gzu lau reycj bö' bdunu' lu nis na', ati' gda'a nis lë'i bárcodau' na'. Ca' guc, zeaj rdza' nis lë'i bárcodau' na'. ³⁸Dë' rasië' Jesús lu xcugüë' ga nac xtsa'l lë'i bárcodau' na', ati' guluspanë' Lë', të' Lë':

—Bönni' Usëdi. ¿Naru' cu rui' ládxi'tsu' netu'? Huatcztu' lu nis ni.

³⁹Ni'r gyasë' Jesús, len gna bé'inë' bö' na' reycj, gnë':

—Cu'u bö.

Gudxë' ca' nis na', gnë':

—Dxiz gzoa.

Grö' dxi bö' na' gyeycj len gzoa dxi lu nis zxön na'. ⁴⁰Ni'r gudxë' bönni' da'quë' Lë' Jesús, rnë':

—¿Bizx quië radxi rdzóbili' cni? ¿Naru' cu réjlë'li' Dios?

⁴¹Ni' tádxinë' glë lza'quë' tuë' yetúë':

—¿Nuzxa caz bönni' ni? Tun ca rna xtídzë'ë bö' reycj len nis zxon.

Bönni' Gadara yu'u lë' bö' xöhui'

5 Ni'r guladxinë' Jesús len bönni' da'quë' Lë' yetslá'a nis zxon ga nac lu xyugac bunách Gadara. ²Cati' burujë' Jesús lë'i bárcodau' na', la' dutsagtë' Lë' tu bönni' r-rujë' bloj ga nacua' yeru ba. Bönni' ni yu'u lë' bö' xöhui', ³len nun xlatjë' ga na' nacua' yeru ba. Nutu nu guc guga' bönni' na', len clëg len du guia. ⁴Zian lzu guluzóë' bregui' guia yen në'ë len ni'ë len glúguë'ë lë' du guia. Yugu' du guia na' bulë'ë ati' bregui' guia na' buzuxxjë'. Cutu rzáqui'në' nu bönni' gna bé'inë' lë'. ⁵Rdáteczë' rbödxyë'ë rël len të dza ga na' nacua' yeru ba len gap nac lu guí'adau', run huë' cuinë' yugu' lu guió' dzö' ni'. ⁶Cati' blé'inë' zë'ë zi'tu' Jesús, jarélu'ë gyijë' ga na' zë'ë Jesús, ati' buzechu zxi'bë' lahuë' Lë'. ⁷Bë'ë zidzj didza', rë' Jesús:

—¿Bixxa ral-la'a quiu' Jesús, Zxi'në' Dios náctërë' blau? Ni'a queë' Xanru' Dios ráta'yua' lau', cutu usaca' zi'u neda'.

⁸Cni gnë' le chgudxë' bö' xöhui' na' Jesús:

—Li', bö' xöhui', burúj lu bönni' ni.

⁹Jesús gnabnë' lei, rnë':

—¿Bi leu'?

Bubí'i didza' lei, gudx Lë':

—Le Zian lea' le nac ziantu'.

¹⁰Gnab yechi' Jesús cui gsölë'ë yugu' bö' xöhui' na' zi'tu' luyú ni'.

¹¹Nacua'ba' lu guí'adau' ni'z cuch

zian, ta'daba' táguba' ni'. ¹²Gulanáb yechi' Jesús bö' xöhui' na', ta'ná:

—Bsöla' netu' ga ni' dzö'ba' cuch zian. Bë' netu' latj tsajtsú'ugactu'-ba'.

¹³La' bë'të' leygac latj Jesús ati' gularúj bö' xöhui' na', yajtsu'ugac cuch zian na', ati' gulaxíti'ba' cuch zian na', yajbixcba' ga nac ra' gui'a, yajtsu'ucba' nis zxon. Lu nis zxon na' gulayépiba' nis, glatba', len naccba' ca galj gayua'ba'.

¹⁴Ni'r gulazxúndj nup ni' glun chi'i cuch zian na', yajtixjoi'cnë' bunách lu yödzt ni' lenca' bunách nacua' ladj guixi' ni'. Gularúj bunách lu yödzt, zajyuquë' bizxa na' guc ni'. ¹⁵Cati' guladxinë' ga ni' zoë' Jesús, gulalé'inë' bönni' na' zi'al yu'ugac lë' bö' xöhui'. Bönni' ni rölë' ni', nacuë' lari' len zoë' dxí'adau', ati' gladxi bunách na'. ¹⁶Nup na' gulalé'i le benë' Jesús gulaguixjoi' bunách na' gularúj lu yödzt ca na' guc queë' bönni' na' zi'al yu'ugac lë' bö' xöhui', lenca' ca guc quecba' cuch na'. ¹⁷Ni'r gulazú laugac bunách zian na' tá'ta'yuë' lahuë' Jesús urujë' lu xyuquë'.

¹⁸Cati' bubenë' Jesús lë'i bárcodau', bönni' na' zi'al yu'ugac lë' bö' xöhui' zian, gúta'yuë' lahuë' Jesús gu'ë lë' latj tséajlenë' Lë'.

¹⁹Jesús cutu bë'ë lë' latj, san gudxë' lë':

—Böaj lidxu'. Yajtixjoi' yugu' di'a dza quiu' yugu' le zxon bena' quiu' neda', naca' Xanu', len ca bena' buechi' ladxa'a li'.

²⁰Zhuöjë' bönni' na', ruzé' didza' yugu' yödzt Decápolis ca nacgac le zxon benë' queë' Jesús, ati'

gulubani yúgu'tè bunách nacuá'
yugu' yödZ ni'.

**Bi'i ngul queë' Jairo len ngul
gdannu lari' nacuë' Jesús**

²¹Cati' budxinë' Jesús yetslá'a nis
zxön na', ni'r guludúb bunách zian
ga na' zoë' ra' nis zxön. ²²Bidë' ca'
ga zoë' Jesús bönni' lë' Jairo, bönni'
rna bë'ë lu yu'u ga tu'dubë' tu'sëdë'
queë' Dios bönni' judío. Cati' blé'inë'
Jesús, buzechu zxi'bë' lahuë' ²³len
szxöni gúta'yuë' lahuë', rnë':

—Chraqui gatbi' bi'i nguldau' quia'.
Gda gxoá na'u lëbi' quië huöacbi'
len cui gatbi'.

²⁴Zéajlenë' lë' Jesús, ati' zjaclen
Jesús bunách zian, tu'quí' Lë'.

²⁵Zoanu ca' ni' ngul, chnac
chinnu iz ré'ínu, cutu ruhu'í
rön queënu qui huë' quégaccznu
ngul. ²⁶Szxöni chgzxaca' gdi'nu
lu na'quë' zian bönni' tu'ún
bunách. Daduz chbutönu dëra le
dë queënu, cutu bi guclen lënu,
san ryalí' queënu. ²⁷Cati' byóninu
tui' didza' bunách ca nac queë'
Jesús, gdödnu ladjl bunách zian na',
bdxinnu zaca' cúdzu'lë' Jesús len
gdannu lari' nacuë'. ²⁸Cni bennu
le rnanu: “Chqui' canza' le nacuë',
huöaca'.” ²⁹La' bui'tè rön queënu
ati' ráquibe'ínu chböacnu qui le guc
queënu.

³⁰La' gúquibe'itenë' Jesús ben
dxin yöl-la' huac queë', ati' bueycjë',
ruyúë' bunách zian na', rnë':

—¿Nuzxa na' gdan neda'?

³¹Ni'r të' Lë' bönni' da'quë' Lë',
ta'né':

—Rlé'icznú' bunách zian ni tu'quí'
Li', len rnatsu': “¿Nuzxa na' gdan
neda'?”

³²Ruyúë' Jesús gdu cuitië' quië
glé'inë' nuzxa na' gdan Lë'. ³³Ni'r
gbíga'nu lahuë' ngul na', rádxiu
len rxizinu le chnózinu bi na' guc
queënu, ati' buzechu zxi'bnu lahuë'
Jesús, len gudxnu Lë' gdu'të le nacZ.
³⁴Jesús rë'-nu:

—Nguldau'. Chböacu' le réjlë'u
neda'. Böaj lidxu' gdu ladxu'u. Tsaz
nuhuöacu' qui le guc quiu'.

³⁵Tsal ni' ru'ë cni didza' Jesús,
guladxín ni' nup narujgac lidxë'
bönni' na' rna bë'ë lu yu'u ga
tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios, len të'
bönni' na':

—Chgutbi' bi'i nguldau' quiu'.
Cutur upizxjnu' Bönni' Usëdi.

³⁶Cutu bë' ladxë'ë Jesús lë na'
ta'né', ati' gudxë' bönni' uná bë' na',
rnë':

—Cutu gádxinu'. Gyéjlë'zë' Dios.

³⁷Cutu bë'ë latj Jesús tsjaclen
Lë' yezica'r bunách, san légaczë'
Pedro len Jacobo, len Juan, böchë'ë
Jacobo na'. ³⁸Cati' bdxinë' lidxë'
bönni' na' rna bë'ë ga tu'dubë'
tu'sëdë' queë' Dios, blé'inë' rac
rusbó lenca' nup ni' ta'bódx len nup
ta'bódx yechi'. ³⁹Gyazië' Jesús len
gudxë' lequë':

—¿Bizx quië runli' rusbó len
rbödxli' cni? Cutu natbi' bi'i
nguldau' ni. Raszbi' na'.

⁴⁰Ni'r gulutitjë' Jesús san Lë'
bubijë' ni'l yúgu'të bunách na' ati'
bchë'ë xuz xna'bi' bi'i nguldau' na'
lenca' nup nacua'len Lë', gyazië'
ga na' dëbi'. ⁴¹Gdel-lë'ë na'bi' bi'i
nguldau' na' len gudxë'-bi':

—Talita, cumi.

Didza' ni rna lu didza' xidza': “Bi'i
nguldau'. Gyas.” ⁴²La' gyástëbi' bi'i
nguldau' na' len buzé'ibi'. Chyu'ubi'

chinnu iz. Gulubani nup nacuá' ni'.
⁴³Ni'r Jesús gna bé'iné' lequé' nutu
 nu la'guíxjöi'né' lè na' guc. Gudxé'
 lequé':

—Gul-güí' le gágubi' bi'i nguldau'
 ni.

Rudxiné' Jesús Nazaret, le nac ladzé'

6 Buzé'è ni' Jesús, budxiné'
 ladzé', ati' yjáclené' Lè'
 bönni' da'qué' Lè'. ²Cati' bdxin
 dza la'y quequé' bönni' judío, gzu
 lahué' rusédné' bunách Jesús ga
 na' tu'dubé' tu'sédé' queé' Dios.
 Gulacuá' ni' bunách zian ta'yöni Lè'.
 Gulubanné', ta'né':

—¿Gazxcz bzédné' yugu' lè ni
 bönni' ni? ¿Bizxa caz yöl-la' rejni'
 ni nadél-li'né'? ¿Nacxcz runé' le
 nacgac bè' na' za'c yehua' yubá?
³Naqué' bönni' ni bédx yag na',
 zxi'nnu María. Naqué' bóchi'qué'
 Jacobo len José len Judas len Simón.
 Nacuá'lennu ca' rè'u ngul zané'.

Qui lè ni na' guluca'né' Lè' ca'z.
⁴Ni'r gudxé' lequé' Jesús, rné':
 —Gáti'téz tuné' ba la'n nu bönni'
 ru'è didza' uláz queé' Dios, san
 cutu tun Lè' ba la'n bunách uládz
 queé' len bunách di'a dza queé' len
 bunách nacuá' lidxé'.

⁵Qui lè ni na' cutu guc guné' ni'
 Jesús nitú yöl-la' huac zxón. Tuz
 buné' nabábz bunách te'i, bxoá
 në'è lequé'. ⁶Bubanné' Jesús le
 cuta'yejllé'è Lè'. Gdöd na' gdödé'
 yugu' yödzdau' nacuá' zbi'il,
 rusédné' bunách ni'.

**Rsölé'è Jesús bönni' da'qué'
 Lè' tsjenqué' lban**

⁷Ni'r bulidzé' Jesús idxínnutè'
 bönni' da'qué' Lè' len gzu lahué'

rsölé'è lequé' chop hueajqué'.
 Budödé' lu na'qué' yöl-la' uná bè'
 lubijé' bö' xöhui' yu'ugac bunách.

⁸Gna bé'iné' lequé' cutu bi lu'è
 la' nöz, ni yöxj, ni yöt, ni dumí
 cutu la'gu'è bzud quequé', san
 tuz xuyagdau' lu'è. ⁹Ral-la' ludé'è
 lölqué', san clég chop lari' luxóa
 yenqué'. ¹⁰Gudxé' ca' lequé':

—Gáti'téz ga tsazli' tu yu'u,
 gul-zóa yu'u na' cati' uza'rli' yöd
 na'. ¹¹Chqui' tsazli' tu yöd ga cutu
 lun lbi'ili' ba la'n bunách lu yöd
 na', len cutu luzé' nagqué' xtídza'li',
 gul-rúj ni' len gul-quíndj bëchtö da'
 lalabli'. Lè ni gac bè' nabága'qué'
 zxguia'. Le nacté' rëpa' lbi'ili', cati'
 gdxin dza gchugué' Dios quegac
 bunách, la'zaca' la'guí'ir bunách lu
 yöd na' ca la'zaca' la'guí'ir bunách
 Sodoma len Gomorra, yugu' yöd
 na' busnitié' Dios.

¹²Ni'r gularujé' bönni' da'qué'
 Lè', yjenqué' lban ca ral-la' lubí'i
 ládxí'gac bunách. ¹³Gulubijé' ca'
 zian bö' xöhui' yu'ugac bunách.
 Gulagu'è le za zian nup te'i,
 guluúné' lequé'.

**Ca guludöddé' Juan, bönni'
 buquilé' bunách nis**

¹⁴Byönné' Herodes, bönni' rna
 bë'è, ca nac le runé' Jesús, le rzé
 didza' gáti'téz qui yöl-la' huac queé'
 Jesús. La'gac bunách ta'ná:

—Chbubané' lu yöl-la' gut Juan,
 bönni' ni' buquilé' bunách nis. Qui
 lè ni na' napé' yöl-la' huac runé'
 yugu' lè ni.

¹⁵Yela'gac bunách ta'ná:
 —Naqué' Elías, bönni' bë'è didza'
 uláz queé' Dios.

Yela'gac bunách ta'ná:

—Naquë' bönni' ru'ë didza' uláz queë' Dios ca glaquë' bönni' dza ni'të glu'ë didza' uláz queë'.

¹⁶Cati' byönnë' Herodes yugu' lë ni, gnë':

—Naquë' Juan, bönni' na' brixal' yenë'. Chbubanë' lu yöl-la' gut.

¹⁷Cni gnë' Herodes le bsölë'ë lëczë' nup yaxxöngac Juan na', glúguë'ë lë' du guia lu yu'u lidx guia. Cni benë' Herodes le rleynu-në' Juan na' Herodías, ngul na' gucnu ngul queë' Felipe, böchë'ë Herodes na'. Herodes gduë'-nu Herodías na', len butság ná'lenë'-nu. ¹⁸Juan na' gudxë' Herodes:

—Cutu ral-la' sóalenu'-nu ngul queë' böchu'u.

¹⁹Qui lë ni na' gzu grö'nu Herodías, gú'ninu bi gunnu queë' Juan, le gú'ninu gdódinu lë', san cutu bi gzxáqui'nu ²⁰le rádxinë' Juan Herodes, le nözcznë' naquë' Juan na' tsahui' len la'y. Qui lë ni na' ben chi'ë lë' len buzé' naguë' lë' gdu ladxë'ë zal-la' lë na' rnë' Juan ben ga grö'ë baguí'i Herodes na'. ²¹Ni'r bdxin tu dza gzxáqui'nu Herodías na', nac dza runë' lni Herodes qui dza gyé'inë' iz. Bupé'ë le li'j lahuë' bönni' dë lu na'quë' uláz queë' len bönni' nacu'ë lu na'quë' bönni' rjaquë' gdil-l lenca' bönni' nacquë' blau luyú Galilea. ²²Gyazbi' bi'i ngul queënu Herodías ga na' ti'j tahuë' len bya'abi' lauquë'. Bdzag ladxë'ë Herodes ca runbi', len guladzág ládxi'gac ca' nup të'j tágulen lë'. Ni'r gudxë'-bi' bi'i ngul na' Herodes, gnë':

—Gnab bi rë'nnu' gunna' quiu', ati' guna' ca'.

²³Benë' tsutsu xtidzë'ë, gudxë'-bi':

—Ni'a queë' Xanru' Dios gunna' quiu' bíti'téz bi gnabu' ga gdxintë gatsj ga rna bë'a.

²⁴Burujbi' lëbi', gudxbi' xna'bi': —¿Bizxa gnabtsa'?

Lënu gudxnu-bi':

—Icjë' Juan, bönni' buquilé' bunách nis, gnabu'.

²⁵La' buáztëbi' ga na' zoë' Herodes, rëbi'-në':

—Rë'nda' gxu' quia' na'a lu zxiga' zxön icjë' Juan, bönni' na' buquilé' bunách nis.

²⁶Ni'r bui'nnë' Herodes, san le gneynë' Dios, len le gulayöni ca' nup tágulen lë', cutu gu'nnë' nit xtidzë'ë na' gzxí' lu në'ë queëbi'. ²⁷Herodes la' bsóla'të' bönni' rijë' gdil-l zoë' run chi'ë, gna bé'inë' lë' tsajxi'ë icjë' Juan. ²⁸Gyijë' lidx guia bönni' na' rijë' gdil-l, yajrixë' yen Juan na', ati' bu'ë icjë', nuxöë' lei lu zxiga' zxön. Budödë' lei lu na'bi' bi'i ngul na', ati' lëbi' bunödzbji' queënu xna'bi' lei.

²⁹Cati' gulayönnë' didza' chguc lë na' bönni' da'quë' Juan na', guladxinë' ni' len guluú'ë lë', yajcáchi'quë' lë' yeru ba.

Rugahuë' Jesús zianr ca chiún gayuá' bunách

³⁰Gdöd ni' guludubë' ga zoë' Jesús bönni' gbaz queë', len gulaguíxjöi'në' Lë' yúgu'të le glunë' len yugu' le gulusëdnë' bunách.

³¹Nacuá' ni' bunách zian, nup za'c len nup zjac, ga bdxintë cutur dë latj lahuë' yöt Jesús len bönni' da'quë' Lë'. Qui lë ni na' gudxë' lequë' Jesús, rnë':

—Gul-dá. Huayejczru' ga nac latj ca'z, uzí' ládxi'ru' tu chi'i.

³²La' légaczé' yjaquè' tu lè'i bárcodau', guladxiné' tu latj ca'z.
³³Gulale'i lequè' zjaquè' ni' bunách zian len núnbè'gac Jesús. Qui lè ni na' jarélu'què' yjaquè' ni' bönni' yúgu'tè yöd z ni', gulazè'i ní'acquè', ati' guladxiné' ni' zí'atèl ca Jesús len yugu' bönni' da'què' Lè'. ³⁴Cati' burujè' Jesús lè'i bárcodau' na', blé'inè' bunách zian na' ati' buechi' ladxè' lequè' le nacquè' ca bõ'cu' zxíla'dau' cuzóa nu uyú lecba'. Gzu lahuè' zian le rusèdnè' lequè'.
³⁵Cati' chrdzò' dza na', guladxiné' ga zoè' Jesús bönni' da'què' Lè', tè' Lè':
 —Chrdzò' ati' latj ca'z nac ni.
³⁶Bsöla' bunách zian ni tsjac yugu' yu'udau' len yugu' yödzdau' nacuá' zbi'il, tsjó'ugac yöt, le cutu bi dè ni le lahuè'.
³⁷Bubi'è didza' Jesús, gudxè' lequè':
 —Gul-güi' le lahuè' lbi'iczi'.
 Glè' Lè':
 —¿Naru' tsjó'utsatu' yöt xtil lazjru' qui gdu xunu' beo', ati' güi'tu' lahuè'?'
³⁸Jesús gudxè' lequè':
 —¿Balx yöt xtil dè queèli?'
 Gul-tsajyutsca'.
 Cati' chnözcnè', tè' Lè':
 —Gayu'z yöt xtil dè, len chopzba' bõl dèba'.
³⁹Ni'r gna bè'è Jesús lunè' ga la'bó' bunách zian na', la'cu'è tu cuia hueajquè' ga nac lachi' lu daca'. ⁴⁰Gulacu'è tu cuia hueajquè', tu gayuá' hueajquè' len chián hueajquè'. ⁴¹Ni'r gdel-lè'è Jesús igáyu'tè yöt xtil na' len gropba' bõl na'. Buyúè' zaca' luzxbá len gudxè' Dios: “Xclenu'.” Ni'r buzuxzjè' yöt

xtil na' len bè'è quequè' bönni' uséd queè' quiè la'guisiè' quegac bunách zian na'. Gdisiè' ca' gróptèba' bõl na' quequè' yúgu'tè bönni' na'.
⁴²Glahuè' yúgu'tè' len guluhuöjljnè'.
⁴³Ni'r gulutubè' le bizxj qui yöt xtil na' len quecba' bõl, chinnu bdõ'a guludzé'è. ⁴⁴Glaquè' ca chián gayu'è bönni' na' glahuè'.

Rzè'i ni'è Jesús lu nis zxön

⁴⁵La' bentè' Jesús ga gulabenè' lè'i bárcodau' bönni' da'què' Lè', la'nörè' lahuè', la'dödè' lu nis zxön na', la'dxinè' lu yöd Betsaida, tsal ni' Lè' ruzeynè' bunách zian na' didza'.
⁴⁶Cati' chbudx buzeynè' lequè' didza', gyijè' tu lu guí'adau', ati' ni' bulidzè' Dios. ⁴⁷Cati' chgul, zeaj bárcodau' na' gatsj lahui' nis zxön, ati' zoè' Jesús tuzè' luyú bidx na'.
⁴⁸Blé'inè' lequè' Jesús, baníg tu'sé'è bárcodau' na' le reycj bõ' za' ga na' ta'dödè'. Gdöd ladxí' yèl bdxiné' Jesús ga na' nacu'è, rzè'i ni'è lu nis zxön na', ati' gu'nnè' tödze' ga na' nacu'è. ⁴⁹Cati' gulalé'inè' Lè' rzè'i ni'è lu nis zxön, gláquinè' bxin na', len gulabödxyè'è ⁵⁰le gulalé'inè' Lè' yúgu'tè' len gladxi guladzöbnè'. Ni'r la' bulidztè' lequè' Jesús, rnè':
 —Gul-típ ládxi'li'. Néda'cza'. Cutu gádxili'.

⁵¹Grenè' Jesús lè'i bárcodau' ga na' nacu'è, ati' grò' dxi bõ' na' reycj, ati' lequè' gulanítsquinè' gulubannè'. ⁵²Cutu ta'yéjní'ninè' le ruluí' lè na' benè' Jesús qui yöt xtil na'. Ni' nac zid icj ládxi'dau'què'.

Ruúnè' Jesús nup te'i yöd z Genesaret

⁵³Guladödè' yetslá'a nis zxön Jesús len bönni' da'què' Lè',

guladxinè' ga nac lu xyugac bunách Genesaret. Guludxiguè'è bárcodau' luyú bidx ni'. ⁵⁴Cati' gulurujè' lè'i bárcodau' na', la' guluúnbè'tè Jesús bunách ni'. ⁵⁵Gulaxiti' bunách na', yjac yúgu'tè yödzdau' gdu zbi'il len gulazú lauquè' djua'què' ga zoè' Jesús yúgu'tè nup te'i, xzoagac yugu' le deycni, ati' guladxinè' gátit'èz ta'yönnè' zoè' Jesús. ⁵⁶Gátit'èz ga rdödè' Jesús, yugu' lu yödzdau' len yugu' yöd zxon len yugu' yu'udau', tu'cu'è gap nac la' nöz len gap nac lu yè'y nup te'i quequè', len tá'ta'yué' lahuè' Jesús gu'è lequè' latj la'ganzè' tui'i lari' nacuè'. Guluhuöactè dxí'adau' yúgu'tè nup na' gulagán lari' na' nacuè'.

Le tun ga cunacgac dxi'a bunách lahuè' Dios

7 Ni'r guludubè' ga zoè' Jesús la'què' bönni' gdau' fariseo len la'què' bönni' gdau' usèdi, narujquè' Jerusalén. ²Bönni' gdau' ni gulalé'inè' bönni' uséd queè' Jesús tahuè' yöt, cunadxí'agac na'què', lè na' rna: cutu nayargac ca nalèbcnè' tunè'. Qui lè ni na' gulané' quequè'. ³Tunè' bönni' gdau' fariseo na' len yezica' bunách judío ca glèbcnè' glunè' xuz xtau'què', len chqui' cutu ta'guíb na'què' zian lzu ca na' nalèbcnè' tunè', cutu ca' tahuè'. ⁴Cati' tu'dxinè' rjó'uquè' lu yè'y, chqui' cutu ta'guibè' lè na' ca nalèbcnè' tunè', cutu ca' tahuè'. Zianr ca' tunè', yugu' le nalèbcnè' tunè', ta'guibè' zxiga' yö'ön, len yugu' zxiga' guía, len yugu' le tátinè'. ⁵Qui lè ni na' gulanabnè' Jesús yugu' bönni' gdau' fariseo len bönni' gdau' tu'sèdi, ta'né':

—¿Naru' cutu tunè' bönni' uséd quiu' ca glèbcnè' glunè' xuz xtau'ru', san tahuè' yöt cunadxí'agac na'què'?

⁶Bubi'è didza' Jesús, rè' lequè':

—Lbi'ili', bönni' rulu'iz tsahu'i cuinli'. Nactè le gdíxjö'è queèli' Isaías, bönni' ni' bè'è didza' uláz queè' Dios. Buzujè' lu guich, gnè':

Bunách ni, len rú'agacz tun neda' ba la'n,

Clèg gdu ládxi'gac.

⁷Daduz nac yöl-la' ba ta'gu'è neda'

Le tu'sèdnè' le ta'ná bè' bunách,

Clèg zxba quia'.

⁸Cni nac, le ruca'nli' le gna bè'è Dios, ati' runli' yugu' le nazí' láhuili' lu na'gac bunách.

⁹Gudxè' ca' lequè':

—Gdu ruca'nli' ca'z le gna bè'è Dios quiè gunli' ca nac le nalébili'

runli'. ¹⁰Moisés gnè' cni: “Ben ba la'n xuz xna'u.” Gnè' ca': “Nu ulídz zi' xuz o xnè'i, gul-dóditè nu na'.”

¹¹Lbi'ili' rnali' cni: “Chqui' nu bönni' guiè' xuzè' o xnè'è: ‘Cutu gac bi gunna' queèli', le nac Corbán', le rna lu didza' xidza': ‘Le nuzóa' quizi queè' Dios’,” ¹²ni'r rnali': “Cutu run bayúdx bi gunè' quegac xuz xnè'è bönni' na'.” ¹³Cni nac, ruca'nli' ca'z xtidzè'è Dios quiè gunli' le nalébili' runli', yugu' le rudölli' lu na'gac zxi'n xsoali'. Zianr ca' le cni runli'.

¹⁴Ni'r Jesús bulidzè' bunách zian na' nacuá' ni', rè' lequè':

—Gul-zé nagli' didza' gu'a, yúgu'tèli', len gul-tsejni'i. ¹⁵Cutu bi dè le ryaz bönni' le gac gun ga cunaquè' dxi'a lahuè' Dios, san le r-ruj lè', lè ni gac gun ga cunaquè' dxi'a lahuè' Dios. ¹⁶Chqui' zoa nagli' quiè yónili', gul-zé nagli'.

¹⁷Cati' bulá'alenë' bunách zian na' Jesús len gyazië' tu yu'u, gulanabnë' Lë' bönni' uséd queë' ca nac lë na' benë' Isaquí'. ¹⁸Jesús gudxë' lequë':

—¿Ryadzjtsa ca' queëli' yöl-la' rejni'i? ¿Naru' cu réjni'ili, yúgu'të le ryaz bönni', cutu gac gun ga cunaquë' dxi'a lahuë' Dios? ¹⁹Nac cni le cutu ryaz icj ládxi'dau'huë', san lë'ëzë' ryaz, len rurúj lë'ë.

Le gnë' cni Jesús, bului'inë' rë'u nac dxi'a yúgu'të le ri'j ráguru'.

²⁰Gnë' ca' Jesús:

—Le r-ruj bönni' run ga cunaquë' dxi'a lahuë' Dios. ²¹Cni nac, le ta'rúj icj ládxi'dau'quë' bönni' yugu' le ta'zá' ládxi'quë' le nac xöhui', yugu' le tun ga tunë' dul-la' ta'guitsjë' zxba qui yöl-la' nutság na' len yugu' le cunác. Tun ga tu'döddë' bunách ²²len ta'banë', len ta'zé ládxi'quë' le dë qui lza'quë', len tu'ë dö', len ta'zí' yë'ë, len tu'zxé'ë, len ta'në' qui lza'quë', len tun ba zxön cuinquë', len tunë' le cunözi. ²³Yúgu'të le xöhui' cni ta'rúj icj ládxi'dau'huë' bönni' len tun ga cunaquë' dxi'a lahuë' Dios.

Réjlë'nu Jesús ngul gza'a

²⁴Buzé'ë ni' Jesús, bdxinë' gal-la' ga nacua' yödz Tiro len yödz Sidón. Ni' gyazië' tu yu'u len gu'nnë' nutu nu gnözi, san cutu ca' guc ucachi' cuinë'. ²⁵Byóninu didza' rzë ca nac queë' Jesús ngul, zoabi' bi'i nguldau' queënu, yu'u lëbi' bö' xöhui', ati' la' bídtënu ga zoë' Jesús, len buzechu zxibnu xni'ë. ²⁶Ngul ni cutu nacnu judío, san nababnu bunách Sirofenicia. Gúta'yunu lahuë' Jesús ubijë' bö' xöhui' na' yu'u-bi' bi'i nguldau' queënu. ²⁷Ni'r gudxë'-nu Jesús, rnë':

—Bë' latj luhuólj zi'al nup nacgac ca zxi'n xan yu'u, le cutu nac dxi'a uguaru' yöt quecbi' bi'i na' len chunru' lei laucba' bó'cu'dau'.

²⁸Bubi'inu didza' ngul na', gudxnu Jesús:

—Ja, Xan, san yugu' bó'cu'dau' nacua'ba' zxani ga tágubi', táguba' le bizxj tu'huólx ga na' tágubi'.

²⁹Ni'r gudxë'-nu Jesús, rnë':

—Le gnau' cni, huac huöju'.

Chburúj bö' xöhui' na' gyu'u-bi' bi'i nguldau' quiu'.

³⁰Cati' budxinnu lidxnu, blé'inu-bi' bi'i nguldau' queënu na', dëbi' lu da'la len chnurúj bö' xöhui' na' gyu'u lëbi'.

Jesús ruúnë' bönni' nacödzuë' len curnë'

³¹Burujë' Jesús latj na' nabáb yödz Tiro ati' gdödë' gap dë yödz Sidón len yugu' yödz Decápolis, bdxinë' ra' nis zxön qui Galilea.

³²Bunách ni' djua'gac ga zoë' Jesús tuë' bönni' nacödzuë' len curnë', tá'ta'yuë' lahuë' Jesús gxoá në'ë lë'. ³³Bubijë' lë' tsal' Jesús ladj bunách na', ati' bnë'ë xbönni' në'ë yeru naguë' bönni' na'. Gru'në' zxóna'dau' len gdanë' ludxë'ë. ³⁴Ni'r buyüë' luzxbál len gnë ladxë'ë, rnë': —Efata.

Didza' hebreo ni rna lu didza' xidza': “Gyalj”.

³⁵La' böaljtë naguë' len la' buguitjtë ludxë'ë, gnëtë' dxí'adau'.

³⁶Gna bé'inë' lequë' Jesús nutu nu lë' ca', san tsca gna bé'inë' lequë', guluzétërë' ca' didza' qui lë na' benë'. ³⁷Gulubannë', ta'në':

—Dxi'adau' runë' yúgu'të. Runë' ga tu'yöni nup glac cödzu len ga tu'huí' didza' nup cugúc la'në'.

**Rugahuè' Jesús zianr ca
choa' gayuá' bunách**

8 Yugu' dza ni'z guludúb ga zoè' Jesús bunách zian. Le cudé' le lahuè', Jesús bulidzè' bönni' uséd queè' len bé'lenè' lequè' didza'.²Gudxè' lequè':

—Ruhuechi' ladxa'a bunách zian ni le chnac tsonn dza nacuá'lenè' neda' ni len cutu dè le lahuè'.

³Chqui' usöla'a lequè' lidxquè' ta'dunzè' ca', huala'cuídi'nè' la' nöz, le za'què' zi'tu' la'què'.

⁴Gulubi'è didza' bönni' uséd queè', tè' Lè':

—¿Bizxa ugágutsaru' bunách guixx yu ni, ga ni nac latj ca'z?

⁵Gnabnè' lequè' Jesús, rnè':

—¿Balx yöt xtil dè queè'li'?

Tè' Lè':

—Gadxz.

⁶Ni'r gna bé'inè' bunách zian na' Jesús la'bó' lyu. Gdel-lè'è gadx yöt xtil na' ati' gudxè' Dios: “Xclenu!” Ni'r buzxuzxjè' leygac len bé'è quequè' bönni' uséd queè' quiè' la'guisiè' laugac bunách zian na'.

⁷Guta' ca' quequè' tu chopba' böl cuidi'.

Jesús gudxè' Dios: “Xclenu!” ati' gna bé'inè' lequè' la'guisiè' lecba' ca' laugac bunách. ⁸Glahuè' yúgu'tè bönni' na' len guluhuölnè'. Ni'r golutubè' le bizxj naga'ngac, ati' guladzá' gdu gadx bdö'a.

⁹Bönni' na' glahuè' glaquè' gdu ca choa' gayu'è. Jesús busölè'è lequè' lidxquè'

¹⁰ati' grenè' lè'i bárcodau' tsaxón len yugu' bönni' uséd queè', guladxinè' lu xygac bunách Dalmanuta.

**Ta'nabnè' Jesús gunè' tu le
gac bè' nuzxa naquè'**

¹¹Ni'r guladxinè' ga zoè' Jesús bönni' gdau' fariseo len gulazú

lauquè' ta'díl-lenè' Lè' didza'. Glè'nnè' la'zi' bè'è Jesús. Qui lè ni na' gulanabnè' Lè' gunè' tu le nac bè' za' yehua' yubá. ¹²Gnètsca ladxè'è Jesús, rnè':

—¿Bizx quiè ta'nábitsa neda' bunách ni guna' tu le nac bè' za' yehua' yubá? Le nactè rèpa' lbi'ili', cutu ca' glé'ili' nitú le nac bè' za' yehua' yubá.

¹³Ni'r bulá'alenè' lequè', bubenè' lè'i bárcodau' len zijè' yetslá'a nis zxön.

**Le tu'sèdnè' bönni' gdau'
nac ca xnè'i yöt xtil**

¹⁴Glal ládxi'què' bönni' uséd queè' Jesús lu'è bi lahuè' ati' tuz yöt xtil dè lè'i bárcodau' na'. ¹⁵Ni'r buzéjni'nè' lequè' Jesús, rnè':

—Gul-sáca'tsca' queè'li'. Gul-gún chi'i cuinli' cui si'li' le nac ca xnè'i yöt xtil quequè' bönni' gdau' fariseo len queè' Herodes.

¹⁶Gulazú lauquè' tu'è didza' bönni' uséd queè' la' légaczè', ta'né':

—Gnè' cni le cudé yöt xtil gáguru'.

¹⁷Ráquibe'inè' Jesús le ta'né', ati' rè' lequè':

—¿Bizx quiè rui'li' cni didza' le cudé yöt xtil gáguru'? ¿Naru' cu réjni'tsali' len cu ráquibe'itsali'? ¿Ni nactsa zid icj ládxi'dau'li'?

¹⁸¿Zoatsa yöj lauli' len cutu rlé'ili', len zoatsa guid nagli' len cutu ryónili'? ¿Naru' cu rajnéytsali'?

¹⁹Cati' ni' buzxuzxja' gayu' yöt xtil ati' glahuè' chián gayu'è bönni', ¿balx bdö'a budza'li' le bizxj butubli'?

Gulané':

—Chinnu.

²⁰Gnè' ca' Jesús:

—Cati' ni' buxuzxja' gadx yöt
xtil ati' glagu choa' gayuá' bunách,
¿balx bdö'a budza'li' le bizxj
butubli'?

Gulané':

—Gadx.

²¹Ni'r Jesús gudxé' lequé':

—¿Naru' cu réjni'tsali' na'a, bë'a
didza' qui le tu'sëdnë' bönni' na'?

**Jesús ruúnë' bönni' Betsaida
nachúl lahuë'**

²²Cati' guladxinë' yödZ Betsaida
Jesús len bönni' da'quë' Lë',
guladxín ga zoë' Jesús nup djua'gac
queë' tu bönni' nachúl lahuë',
tá'ta'yuë' lahuë' canë' bönni' na'.

²³Jesús gdel-lë'ë në'ë bönni' na'
nachúl lahuë', ati' bchë'ë lë' ni'l ra'
yödZ. Ni' bdxie' zxoná' yöj lahuë'
len bxoá në'ë lë'. Ni'r gnabnë' lë',
rnë':

—¿Ba rlé'ínu' lati'?

²⁴Buyúë' bönni' na' nachúl lahuë',
rnë':

—Rlé'igacda' bunách, nala'gac ca
yugu' yag, san ta'dá bunách na'.

²⁵Leyúbl bxoá në'ë yöj lahuë'
Jesús, ati' buyutsquë' bönni' na'
nachúl lahuë' ati' böactë dxí'adau'
yöj lahuë'. Na'a rlé'inë' dxí'adau'
yúgu'të. ²⁶Ni'r Jesús busölë'ë lë'
lídxë', rnë':

—Cutu tsajdödu' lahui' yödZ, len
nutu nu gui'u ca' lu yödZ ni.

Rnë' Pedro Jesús naquë' Cristo

²⁷Gdöd na', guluzé'ë ni' Jesús len
yugu' bönni' uséd queë', guladödë'
yödZdau' nababgac Cesarea, ga na'
rna bë'ë Filipino. Tsal ni' yu'uquë'
nöz, Jesús gnabi yudxë' bönni' uséd
queë', rnë':

—¿Bizxa ta'ná quia' bunách nu
naca'?

²⁸Gulubi'ë didza', ta'né':

—Ta'ná la'gac bunách nacu' Juan,
bönni' buquilë' bunách nis. Ta'ná
yela'gac nacu' Elías, bönni' ni'
bë'ë didza' uláz queë' Dios. Ta'ná
yela'gac nacu' yetúë' bönni' bë'ë
didza' uláz queë' Dios dza ni'të.

²⁹Ni'r gnabnë' lequë' Jesús, rnë':
—Nazx lbi'ili', ¿bizxa rnalí' quia'
nu naca'?

Bubi'ë didza' Pedro, rnë':

—Li' nacu' Cristo.

³⁰Ni'r gna bé'inë' lequë' Jesús
nutu nu la'guíxjöi'në' nu naquë'.

Rguíxjö'ë Jesús ca zi'a ludöddë' Lë'

³¹Ni'r gzu lahuë' Jesús rusëdnë'
bönni' da'quë' Lë', rnë':

—Run bayúdx saca' qui'a neda',
Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách.
Luzóë' neda' tsla'l bönni' gul
tu'zejni'i len yugu' bxuz uná bë' len
bönni' gdau' tu'sëdi. Ludöddë' neda',
san cati' gac tsonn dza ubana'.

³²Yalj lulu bé'lenë' lequë' didza'
ni. Ni'r bchë'ë Jesús tsla'l Pedro
len gzu lahuë' rdil-lë' Lë' didza'.

³³Bueycjë' Jesús, buyúë' yezíca'rë'
bönni' uséd queë', ati' buzeynë'
bach Pedro, rnë':

—Bcuít ga zoa'. Nacu' ca Satanás,
tu' xöhuí'. Le rza' ladxu'u cutu nac
queë' Dios, san ca ta'zá' ládxí'gac
bunách nac.

³⁴Ni'r Jesús bulidzë' yugu' bönni'
uséd queë' lenca' bunách nacuá' ni',
len gudxë' lequë':

—Chqui' rë'nnë' të'ë neda' bönni',
ral-la' uzóë' tsla'l le rë'ncznë' bönni'
na', len gaquë' ca bönni' zijë' zajté'ë
lë'i yag cruz, ati' ni'r huac të'ë

neda'. ³⁵Nu bönni' rui'tsca ladxë'ë yöl-la' na'bán queë', unitië' lei, san nu bönni' unitië' yöl-la' na'bán queë' le dë'ë neda' o le dë'ë didza' dxia' quia', uguel-lë'ë bönni' ni yöl-la' na'bán queë'. ³⁶¿Naru' uzi'tsë' xbey bönni' chqui' utubë' yúgu'të le dë yödzyü ni, san unít cuinë'? ³⁷Cutu bi gac unödzyë' bönni' le huö'ui cuinë'. ³⁸Chqui' zoë' bönni' rutui'në' neda' len xtídza'a laugac bunách ni nuca'ngac Dios len tun dul-la', lëzca' cni neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, utui'da' bönni' na' cati' guídlena' yöl-la' yení' queë' Xuza', dzagquë' neda' gbaz la'y.

9 Gudxë' ca' lequë' Jesús, rnë':
—Le nactë rëpa' lbi'ili', nacuá' ni nup cutu lat cati' la'le'ir duná bë'ë luyú ni Dios, gla' lahui yöl-la' uná bë' zxön queë'.

Rdza' ca rna' lahuë' Jesús

²Cati' chguc xop dza, Jesús bchë'ë Pedro len Jacobo len Juan, ati' légaczë' yjaquë' tu lu gui'a sib. Ni' bdza' ca rna' lahuë' Jesús lauquë' yonnë' na'. ³Gyëp yös yení' lari' nacuë' Jesús, guc chguichdau'z. Zxíla'dau'z guc, nutu nu ra' lari' yödzyü ni gac gun chguichdau'z ca guc lari' na'. ⁴Gululu' lauquë' Elías len Moisés, tu'lenë' Jesús didza'.

⁵Ni'r Pedro gudxë' Jesús:

—Bönni' Usëdi, bica' ba rë'u zoaru' ni. Gúntsa'tu' tsonn yu'u lága'dau', tu quiu', yetú queë' Moisés, len yetú queë' Elías.

⁶Cni gnë' Pedro le cutu nöznë' Pedro bi na' rnë', le tádxinë' bönni' uséd queë' Jesús na'. ⁷Ni'r grö' böaj glu'u zxul lequë', len byön chi'i nu rui' didza' lu böaj na', rna:

—Bönni' ni Zxi'na'. Nadxi'ida' Lë'. Gul-zé nagli' Lë'.

⁸La' guluyutë' san cutur nu ta'lé'inë'. Tuzë' Jesús zóalenë' lequë'.

⁹Tsal ni' yu'uquë' nöz, tu'dinnië' gui'a sib na', gna bé'inë' lequë' Jesús nutu nu lë' ca', lë na' gulalé'inë', cati' ubanrë' lu yöl-la' gut Lë', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách. ¹⁰Qui lë ni na' gulagúz icjuë' didza' ni bë'ë, ati' la' légaczë' ta'nabi yudxi lza'quë' bizxa rë'ni gna didza' na' bë'ë: ubanë' lu yöl-la' gut. ¹¹Gulanabnë' Jesús, ta'né':

—¿Bizx quië ta'né' bönni' gdau' usëdi run bayúdx guidë' Elías zi'al ca guidë' Cristo?

¹²Bubi'ë didza' Jesús, rnë':
—Le nactë guidë' zi'al Elías len ucu'ë yúgu'të ca ral-la' gac. Na'a, ¿bizx quië nayúj lu guich lë na' rna run bayúdx saca' qui'ë sxöni Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, ati' lucá'n Lë' ca'z bunách? ¹³Rëpa' lbi'ili': Chbidë' Elías, ati' glunë' queë' tsca glë'nnë', tsca nayúj lu guich la'y ca ral-la' gac queë'.

Ruúnë'-bi' Jesús bi'i bönni' yu'u lëbi' bô' xöhui'

¹⁴Cati' ni' guludxinë' Jesús len bönni' dzagquë' Lë' ga na' nacu'ë yezíca'rë' bönni' uséd queë' Jesús, gulalé'inë' nacuá' ni' bunách zian, ati' ta'díl-lenë' yugu' bönni' uséd queë' na' didza' bönni' gdau' tu'sëdi.

¹⁵Cati' gulalë'i Jesús bunách zian na', gulubannë' len jarélu'quë' za'quë' ga na' zë'ë, djödxxquë' Lë':

—Padiux.

¹⁶Ni'r gnabnë' bönni' uséd queë' na' Jesús, rnë':

—¿Bizxa didza' na' rdíl-lenli' lequë'?

¹⁷Bubi'ë didza' bönni' nutsë'ë ladj bunách zian na', rnë':

—Bönni' Usëdi, nachë'a-bi' quiu' ni bi'i bönni'dau' quia', yu'u lëbi' bö xöhui' run ga curnëbi'. ¹⁸Cati' ryu'u lëbi' bö xöhui' na', rurix rutúl lëbi' lyu, ati' rbia bdxina' zidi' rú'abi' len rutíl-l láya'bi'. Qui lë ni na' zeaj rdxitbi'. Gnabcda'-në' bönni' uséd quiu' lubijé' bö' xöhui' na', san cutu gulazáqui'në'.

¹⁹Bubi'ë didza' Jesús, rnë':

—Lbi'ili', curéjlë'li'. ¿Gáca'xtëcz ral-la' sóalena' lbi'ili'? ¿Gáca'xtëcz ral-la' gua' glena' queëli'? Gul-dguá'-bi' quia' ni.

²⁰Djua'quë'-bi' ga na' zoë'. Cati' ble'li' Jesús bö' xöhui' na', la' buxiztë lëbi'. Gdzö'bi' lyu, ati' brix butúl lëbi', len gdxia bdxina' zidi' rú'abi'. ²¹Ni'r gnabnë' xuzbi' bi'i na' Jesús, rnë':

—¿Gaca'x chguc rac cni queëbi'?

Rnë' xuzbi' na':

—Ni' náctëbi' bi'idau' ré'ibi' cni.

²²Zian lzu r-ru'n lëbi' lu gui' len lu nis quië gdödi lëbi'. Qui lë ni na', chqui' racu' lati', buechi' ladxi' netu', gáclenu' netu'.

²³Jesús gudxë' lë':

—Chqui' huac tséjlë'u, yúgu'të huac chqui' tséjlë'u Dios.

²⁴La' bè'të' zidz didza' xuzbi' bi'i na', rnë':

—Réjlë'a. Guclen neda' quië tséjlë'ra' Lë'.

²⁵Cati' blé'inë' Jesús za'c bunách zian, tu'quí tu'tsútsj Lë', buzeynë' ba nadx bö' xöhui', rë' lei:

—Li', bö' xöhui' runu' ga curné' len curyöni bunách, rna bé'ida' li' uruju' lu bi'i ni, len cutur tsu'u lëbi'.

²⁶Grödxya'a bö' xöhui' na', ati' brix butultsca lëbi' len burujtë,

bucá'n bi'i na' ca bi'i natez. Ca' nac, glui' didza' zian bunách ni', ta'ná:

—Chnatbi'.

²⁷Ni'r gdel-lë'ë na'bi' Jesús, buchisë'-bi' ati' gzuibi' bi'i na'.

²⁸Ni'r gyazië' Jesús tu yu'u, ati' la' légacze' gulanabné' Lë' bönni' uséd queë', ta'né':

—¿Bizx quië cutu guc ubijtu' bö' xöhui' na' netu'?

²⁹Jesús gudxë' lequë':

—Cutu gac ubijli' ca'z bö' xöhui' cni, san tuz chqui' ulidzli'-në' Dios len gunli' gubás.

Rguíxjö'ë leyúbl Jesús ca zi'a ludöddë' Lë'

³⁰Cati' guluzé'ë ni' Jesús len bönni' da'quë' Lë', guladödë' luyú Galilea. Cutu rë'nnë' Jesús nu gnözi ga na' zoë' ³¹le rusëdnë' yugu' bönni' uséd queë', rë' lequë':

—Ludödë' neda', Bönni'

Nuhuöaquë' Gdu Bunách, lu na'quë' bönni' ludöddë' neda', san töd gatia', cati' gac tsonn dza ubana'.

³²Cutu gulayéjni'në' didza' ni rë' lequë', ati' le tádxinë', cutu bi gulanabné' Lë'.

Nu nac blau

³³Ni'r guladxinë' yödz Capernaum Jesús len bönni' da'quë' Lë', len tsal ni' nacu'ë lu yu'u, Jesús gnabnë' lequë', rnë':

—¿Bizxa didza' na' rdil-len lza'li' cati' ni' yu'uli' nöz?

³⁴Lequë' guluséyj rú'aquë', le ta'dil-len lza'quë' didza' la' nöz ni' núzخالquë' gaquë' bönni' blau.

³⁵Ni'r grö'ë Jesús len bulidzë' idxínnutë' bönni' uséd queë', rë' lequë':

—Nu rè'ni gac blau ral-la' gac ca tu bönni' cuidi'z lenca' ca ni'a na'li' yúgu'tèli'.

³⁶Ni'r gdel-lè'è-bi' tubi' bi'idau' Jesús len buzóè'-bi' gatsj lahui'l ga na' nacu'è. Ni' runidè'-bi', rè' lequè':

³⁷—Nu bönni' si' lu nē'è tu bi'idau' cni le náquibi' quia', si' lu nē'è ca' neda', ati' nu bönni' si' lu nē'è neda', clèg neda'z si' lu nē'è, san si' lu nē'è ca' Xuza', nasöl'è'è neda'.

Nu curdá'baga' rè'u, raclen rè'u

³⁸Ni'r Juan gudxè' Jesús:

—Bönni' Usèdi, blé'itu'-nē' bönni' rubijè' yugu' bö' xöhui', rugunè' dxin lau'. Gna bé'itu' lè' cutur gunè' ca', le cutu dē'è rè'u.

³⁹Ni'r Jesús gudxè' lè':

—Cutu gna bé'ili' lè', le chqui' zoè' bönni' runè' tu yöl-la' huac za' yehua' yubá, rugunè' dxin la' neda', cutu ca' gac gnè' zi'è quia' bönni' na'. ⁴⁰Cni nac, nu curdá'baga' rè'u, raclen rè'u nu na'. ⁴¹Núti'tèz nu gunn queè'li' tu zxíga'dau' nis gui'jli' le da'li' neda', Cristo, si'cz le ral-la' si' nu na'.

**Zoa banádx queèru' gunru'
ga nu gun dul-la'**

⁴²Gnè' ca' Jesús:

—Núti'tèz nu gun ga gunbi' dul-la' tubi' bi'idau' cni réjle'bi' neda', dxi'ar gac nu ugal-la' guich ryètu yag yení nu na', len tsajchún lè' lu nis zxon. ⁴³Chqui' tu na'u gun ga gunu' dul-la', bchugu lei. Dxi'ar gac quiu' tsajtsaziu' ga su' gbanu' zoa tuz na'u, clèg zoa chop na'u, ati' tsajtsaziu' lu gui' gabíl, ga ni' cutu ul gui' qui. ⁴⁴Latj ni' cutu latba' bzuga' yu'ucba' nup tsajcuá'

ni', ati' gui' na' cutu ca' ul. ⁴⁵Lèzca' cni, chqui' tu ni'u gun ga gunu' dul-la', bchugu lei. Dxi'ar gac quiu', tsajtsaziu' ga su' gbanu' zoa tuz ni'u, clèg zoa chop ni'u, ati' tsajtsaziu' lu gui' gabíl, ga ni' cutu ul gui' qui. ⁴⁶Latj ni' cutu latba' bzuga' yu'ucba' nup tsajcuá' ni', ati' gui' na' cutu ca' ul. ⁴⁷Lèzca' cni, chqui' tu yøj lau' gun ga gunu' dul-la', gleaj lei. Dxi'ar gac quiu' tsajtsaziu' ga rna bē'è Dios zoa tuz yøj lau', clèg zoa chop yøj lau', ati' tsajtsaziu' lu gui' gabíl. ⁴⁸Latj ni' cutu latba' bzuga' yu'ucba' nup tsajcuá' ni', ati' gui' na' cutu ca' ul.

⁴⁹Ruxi'iru' bëla' zödi', rugál-la'ru' lei ra' gui', cui gac ditj. Lè ni rusèdi rè'u ca luhuóac dxi'a yúgu'tè bunách. Lèzca' cni, rè'nnè' Dios gzxi'i zödi' yúgu'tè böa' bēdxau' tu'zégui'què'-ba' lu bcugu la'y queè'. ⁵⁰Dxi'a nac zödi', san chqui' nit yöl-la' sna' qui, ¿nacx úniru' lei sna'? Gul-gác la' lbi'izli' ca zödi' dxi'a, soali' dxi'adau' tuli' len yetuli'.

**Rusèdnè' Jesús qui nu
rulá' yöl-la' nutság na'**

10 Buzé'è Jesús yödZ Capernaum, gyijè' luyú Judea len gdödè' yetslá'a yegu Jordán zaca' ga rlen gbidz. Ni' guludúb leyúbl ga zoè' bunách zian, ati' leyúbl busèdnè' lequè' ca runczè'. ²Ni'r guladxinè' ga zoè' Jesús bönni' gdau' fariseo, tè'nnè' lunè' ga bi gnè' Jesús quiè gac luqufé' Lè'. Gulanabnè' Lè', ta'né':
—¿I dè latj bönni' nutság nē'è usanè'-nu ngul queè'?

³Bubi'è didza' Jesús, rnè':

—¿Bizxa gna bé'inè' lbi'ili' Moisés?

⁴Gulané':

—Moisés bè'è latj bönni' uzujè' lu guich le rna rulá'alenè'-nu, ati' ni'r usanè'-nu ngul queè' na'.

⁵Bubi'è didza' Jesús, rnè':

—Gna bé'inè' lbi'ili' cni Moisés le nac zid icj ládxi'dau'li', ⁶san cati' gzu lau guta' yödzlyú, bönni' len ngul Dios benè' lequè'. ⁷Gnè':

“Qui lè ni na' uca'nè' xuz xnè'è bönni', tsajsóalenè'-nu ngul queè' ⁸ati' chopè' ni luhuöaquè' ca tuz bunách.” Qui lè ni na' cutur nacquè' chopè' san tuz chnacquè'. ⁹Qui lè ni na' ca', nu nac bunách cutu ral-la' ulá'a nup na' chnutsaguè' Dios.

¹⁰Cati' guluyaziè' yu'u, gulanabi yudxè' Jesús bönni' uséd queè' ca nac didza' na' bè'è. ¹¹Jesús gudxè' lequè':

—Núti'tèz bönni' ulá'alenè'-nu ngul queè' len utság ná'lenè'-nu ngul yubl, runè' dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na' le ruspaguè'è-nu dul-la' ngul na' gzóalenè'-nu zi'al. ¹²Lèzca' cni chqui' usannu-nè' bönni' queènu ngul nutság ná'lennu lè', len si'nu-nè' bönni' yubl, runnu ca' dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na'.

Rulídz tsahuè'è-bi' Jesús yugu' bi'ida'u'

¹³Ni'r guladxín ga zoè' Jesús bunách djua'gac bi'ida'u' quegac, tè'ni xoa nè'è lecbi', ati' gulazú lauquè' bönni' uséd queè' Jesús ta'díl-l dídza'què' nup na' djua'gac lecbi'. ¹⁴Cati' blé'inè' lè ni Jesús, gleynè' len gudxè' lequè':

—Gul-güí'-cbi' latj bi'ida'u' la'dxinbi' quia'. Cutu uzága'gacli'-bi', le gata' quegac nup nacgac ca bi'ida'u' ni, latj ga rna bè'è Dios.

¹⁵Le nactè rëpa' lbi'ili': Nu cusí' lu në'i le rna bè'è Dios ca runbi' bi'ida'u', cutu ca' tsaz ga ni' rna bè'è.

¹⁶Ni'r bunidè'-bi' yugu' bi'ida'u' na' Jesús, bxoá nè'è lecbi' len bulídz tsahuè'è-bi'.

Bönni' cuidi' rlé'inè' yöl-la' tsahui'

¹⁷Cati' bu'è nöz Jesús, jarélu'è bidè' bönni', buzechu zxibè' lahuè' Jesús len gnabnè' Lè', rnè':

—Bönni' Usèdi gdu dxi'a, ¿nacx guna' quiè gdél-li'da' yöl-la' na'bán gdu?

¹⁸Jesús gudxè' lè':

—¿Bizx quiè ru'u quia' didza', rnau: “Gdu dxi'a”? Nutu nu bönni' naquè' gdu dxi'a. Tuzè' Dios naquè' gdu dxi'a. ¹⁹Chnözcznu' yugu' le gna bè'è Dios, gnè':

Cutu gunu' dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na'.

Cutu gdöddu' bunách.

Cutu cuanu'.

Cutu gneu' qui lza'u le cunác.

Cutu ucachi' lanu'.

Ben ba la'n xuz xna'u.

²⁰Bubi'è didza' bönni' na', rë' Jesús:

—Bönni' Usèdi, yúgu'tè lè ni runcza' cati' ni' nactea' bi'ida'u'.

²¹Len yöl-la' dxi'i ladxí' queè', buyúè' lè' Jesús, rnè':

—Tu le ryadzj quiu'. Gyeaj, yjëti' yúgu'tè le dè quiu' len bnödzj quegac bunách yechi' lè na' si'u, ati' gata' quiu' yöl-la' tsahui' yehua' yubá. Ni'r huödu' quia', gactu' ca

bönni' zijè' zajté'è lè'i yag cruz, ati' ta'u neda'.

²²Cati' byönnè' didza' ni, bui'nnè' ati' zhuojè' rsèbi ladxè'è le dètsca queè' yöl-la' tsahui'.

²³Ni'r buyüè' Jesús gdu cuitiè' len gudxè' yugu' bönni' uséd queè':
—Baníg nac la'yáz ga rna bèle Dios nup ta'le'i yöl-la' tsahui'.

²⁴Gulubannè' bönni' uséd queè' ca nac xtudzè'è ati' leyúbl Jesús gudxè' lequè':

—Lbi'ili', zxi'na'dau', baníg nac la'yaziè' ga rna bèle Dios bönni' tu'zxöni ládxi'que' yöl-la' tsahui' quequè'. ²⁵Nacr baníg tsaziè' ga rna bèle Dios nu bönni' rlé'inè' yöl-la' tsahui', ca tödba' böa' lu nag yötsi'.

²⁶Cati' gulayönnè' didza' ni, gulubántèrnè' ca', ta'né' la' légaczè':
—¿Nuzxa caz gac ulá, chqui'nu'?

²⁷Buyüè' lequè' Jesús, rnè':
—Cutu gac gun lè ni bunách, san huaquè' Dios, le rzáqui'nè' Dios yúgu'tè.

²⁸Ni'r Pedro gudxè' Lè':
—Xan, netu' nuca'ntu' yúgu'tè len da'tu' Li'.

²⁹Bubi'è didza' Jesús, rnè':
—Le nactè rëpa' lbi'ili', nu bönni' uca'nè' lidxè', o böchè'è, o zanè', o xuzè', o xnè'è, o ngul queè', o yugu' zxi'nè', o xyuè', le runè' xchina' o le runè' lban qui didza' dx'i'a quia',
³⁰bönni' ni huazí' queè' yetú gayua'tèr ca' dza ni zoaru' na'a, yugu' lidxè', len yugu' böchè'è, len yugu' zanè', len yugu' xnè'è, len yugu' zxi'nè', len yugu' xyuè', lenca' yugu' le la'bía ládxi'gac lè' bunách, ati' yödzlyú zi'a za', gata' yöl-la' na'bán gdu queè'. ³¹Zian nup nacgac blau na'a, lac cuidi'z ni', ati' nup nacgac cuidi'z na'a, lac blau ni'.

Leyúbl rguíxjö'è Jesús ca zi'a ludöddè' Lè'

³²Cati' ni' yu'uquè' nöz, ta'benè' zjaquè' Jerusalén, nanörè' Jesús lauquè' bönni' uséd queè'. Nanitcnè' len lu yöl-la' radxiz zjáclenè' Lè'. Leyúbl bchè'è quizi idxínnutè' na' Jesús. Gzu lahuè' ruí'lenè' lequè' didza' ca nac le ral-la' gac queè',
³³rnè':

—Rlé'iczli' rbenru' zijru' Jerusalén ga ni' soa nu udód neda', Bönni' Nuhuöaquè' Gdu Bunách, lu na'gac bxuz uná bèle len lu na'què' bönni' gdau' tu'sèdi. La'chuguè' quia' gatia', len ludöddè' neda' lu na'què' bönni' gza'a. ³⁴Lutitjè' neda' bönni' na' len lundè' neda' zi'. Luchijè' neda' zxöna'. Ni'r ludöddè' neda', san cati' gac tsonn dza ubana' lu yöl-la' gut.

Ta'nabnè' Jesús Jacobo len Juan bi gunè' quequè'

³⁵Ni'r gulabiguè'è lahuè' Jesús Jacobo len Juan, zxi'nè' Zebedeo, len tè' Lè':

—Bönni' Usèdi, ré'nitu' gunu' queètu' le gnabtu'.

³⁶Jesús gudxè' lequè':
—¿Bizxa ré'nili' guna' queèli'?

³⁷Glè' Lè':
—Cati' gdxin dza cö'u ga gna bèle'u, ben ga cö'tu' tutu' cuitiu' yubél len yetutu' cuitiu' yögl.

³⁸Ni'r Jesús gudxè' lequè':
—Cutu nózili' bi rnabli'. ¿Naru' huac si'li' le ral-la' si'a neda', le nac le saca' qui'a? ¿Naru' huac gdil-li' nis ca gdila' neda' nis, gatia'?

³⁹Gulubi'è didza', ta'né':
—Huactu'.
Jesús gudxè' lequè':

—Le nactë, le saca' qui'a neda', si'li' ca' lbi'ili', len ca gdila' neda' nis, gdil-li' ca' nis, ⁴⁰san cutu dë lu na'a cóa' nu cö' cuitia' yubél len nu cö' cuitia' yögl. Dios unödzejë' quequë' bönni' chnupé'ë quequë' yugu' latj na'.

⁴¹Cati' gulayönnë' didza' ni yechié' bönni' uséd queë' Jesús, lequë' ta'leynë' Jacobo len Juan na'.

⁴²Ni'r bulidzë' lequë' Jesús, rnë':

—Nózcizli' ca tun nup ta'ná be'i yugu' yödz, tu'zeynë' bach bunách, ati' nup nacgac blau ladjquë' ta'ná be'i lza'gac. ⁴³Cutu gac cni queëli', san nu guë'ni gac zxön ga zoali', ral-la' gun xchinli' yezíca'rii', ⁴⁴ati' nütí'tëzl-li' nu guë'ni gac blau ral-la' gac ca bönni' nada'u queëli' yúgu'tëli'. ⁴⁵Cni ral-la' gunli' le bida' ni neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, clëg quië nu gun xchina', san quië guna' xchingac bunách len udöda' yöl-la' na'bán quia' le huöá'uida' bunách zian.

**Jesús ruúnë' Bartimeo,
bönni' nachúl lahuë'**

⁴⁶Ni'r guladxinë' yödz Jericó Jesús len bönni' da'quë' Lë'. Cati' ni' rurujë' yödz ni Jesús, dzagquë' Lë' bönni' uséd queë' lenca' bunách zian. Ra' nöz ni' rö'ë bönni' nachúl lahuë', lë' Bartimeo, xzi'në' Timeo. Rnabë' nu bi gunnz queë'. ⁴⁷Cati' byönnë' Bartimeo rdödë' ni' Jesús, bönni' Nazaret, gzu lahuë' ru'ë zidzj didza', rnë':

—Jesús, xzi'n xsoë' David. Buechi' ladxi' neda'.

⁴⁸Guladfl-l lë' didza' nup ta'dód ni', të lë':

—Bseyj ru'u.

Ni'r zidzjr bulidzë', rnë':

—Xzi'n xsoë' David. Buechi' ladxi' neda'.

⁴⁹Ni'r gzë' dxiz Jesús, rbözë', ati' rë' lequë':

—Gul-lidzë'.

Gululidzë' bönni' na' nachúl lahuë', të' lë':

—Btip ladxu'u. Gyasch. Rulidzë' Li'.

⁵⁰Ni'r gru'në' tsla'l lari' naxóa yenë'. La' gyastë' len bidë' ga na' zoë' Jesús. ⁵¹Gnabnë' lë' Jesús, rnë':

—¿Bizxa rë'nnu' guna' quiu'?

Bubi'ë didza' bönni' na' nachúl lahuë', rnë':

—Bönni' Usëdi, rë'nda' gunu' ga huöalj yöj lahua'.

⁵²Jesús gudxë' lë':

—Böaj lidxu'. Chnuhuöacu' le réjle'u neda'.

La' böalj'të yöj lahuë' ati' zéajlenë' Jesús.

Ryazië' Jesús yödz Jerusalén

11 Guladxinë' Jesús len bönni' da'quë' Lë' gal-la' ga dë Jerusalén, ga na' nacua' yödz Betfagé len yödz Betania, len ga na' dë ca' Gui'a Ga Rö'gac Yag Olivo. Ni'r Jesús bsölë'ë chopë' bönni' uséd queë', ²rë' lequë':

—Gul-tsëaj lu yödzdau' dë lauru' ni', len cati' tsazli' ni', tsajxáca'li'-ba' ni' tuba' búrrodau' nága'ba', nutu nu rbiani lëba'. Gul-sédx-ba' len gul-ché't-ba' quia' ni. ³Chqui' nu bi guië lbi'ili' le runli' lë ni, gul-guië nu na': “Xanru' rquinnë'-ba', ati' la' usóla'të'-ba' quiu'.”

⁴Ni'r yjaquë' yajxáca'quë'-ba' búrrodau' na', nága'ba' ga nu ryzaz lö'a ga nac ra' nöz, ati'

gulasedxè'-ba'. ⁵Nup nacuá' ni' tè lequè':

—¿Bizxa ni runli'? ¿Bizx quiè rседxli'-ba' búrrodau' na'?

⁶Gulubi'è didza' bönni' uséd queè' Jesús, glè' lequè' ca na' chgudxczè' lequè' Jesús, ati' glui' lequè' latj bunách ni'. ⁷Ni'r gulaché'è-ba' búrrodau' na' ga na' zoè' Jesús. Gulaxóè' cúdzu'ba' lari' quequè' ati' Jesús gdxii'-ba'. ⁸Zian bönni' nacu'è ni' gulachiljè' lari' quequè' gap nac la' nöz. Yela'gac bunách ni' gulaguútsj zin le guluzxóa la' nöz.

⁹Gulazú lau tui' zidz didza' nup nanörgac lahuè' Jesús len nup na' za'c cúdzu'lè', ta'nè':

—Yöl-la' ba. Dios gun la'yè' Bönni' zè'è ni, nasölè'è Lè' Xanru' Dios.

¹⁰Dios gun la'yè' Bönni' ni zi'a gna bè'è, ca na' gna bè'è xuz xtau'ru' David. Yöl-la' ba Dios.

¹¹Cni guc, bdxinè' Jesús Jerusalén, ati' gyaziè' ló'a gdau'. Cati' budx buyúè' yúgu'tè le nacuá' gdu zbi'il ni', burujè' zaca' yödz Betania le chrdzö, dzagquè' Lè' bönni' uséd queè'.

Jesús rulídz zi'è yag higo

¹²Cati' za' rení' yetú dza, ati' tu'rujè' yödz Betania Jesús len bönni' da'què' Lè', rdunè' Jesús. ¹³Zi'tu' blé'inè' tu yag higo dxia xlagui'. Gbiguè'è ga na' zoa yag na' chqui' utsajxaquè'è lati' le rbia. Cati' bdxinè' ni' cutu bi yajxaquè'è le rbia. Xlagui'z dxia le cutu rdxini dza cuia. ¹⁴Ni'r bulidzè' yag na' Jesús, rnè':

—Cutur nu gagu le rbia quiu'.

Gulayönnè' didza' ni bönni' uséd queè'.

Jesús rulatjè' ló'a gdau'

¹⁵Cati' guladxinè' Jerusalén Jesús len bönni' da'què' Lè', gyaziè' Jesús ló'a gdau' len gzu lahuè' rubijè' ni'l nup tuti' len nup ta'u ló'a gdau'. Brixè' yugu' blag quegac nup tu'tsá' dumí gza'a, lenca' yugu' ga ta'bó' nup tuti' budódaul'. ¹⁶Cutu ca' bè'è latj nu bi gua', uzóa nöz ga nac ló'a gdau'. ¹⁷Busèdnè' nup nacuá' ni', rnè':

—Nayúj lu guich la'y, rna: “Lidxa' si' lei, yu'u ga lulídz Dios bunách gdutè yödzlyú.” Lbi'ili' chnunli' lei ca nac bloj quegac gban.

¹⁸Cati' gulayönnè' didza' ni yugu' bxuz uná bè' len bönni' gdau' tu'sèdi, gulazú lauquè' ta'zú ta'bö'è ludöddè' Jesús, san le tádxinè' bunách, cutu bi glunè' queè', le tu'bani yúgu'tè bunách ca nac le rusèdnè' Jesús. ¹⁹Cati' chrdzö' burujè' Jesús lu yödz na'.

Rbidx yag higo bulídz zi'è Jesús

²⁰Cati' za' rení' yetú dza, guladödè' Jesús len bönni' da'què' Lè' ga zoa yag higo na' bulídz zi'è Jesús, len gulalé'inè' lei, chnabídx gdu luí. ²¹Ni'r yajneynè' Pedro bi guc ati' gudxè' Jesús:

—Bönni' Usèdi, byutsca'. Yag higo ni bulídz zi'u nij, chnabídx.

²²Bubi'è didza' Jesús, rè' lequè':

—Gul-tsejlè' Dios. ²³Le nactè rëpa' lbi'ili', chqui' nu bönni' guiè' guí'adau' ni: “Bcuit ni, yajsóa lu nis zxön”, len cugác chop ladxè'è bönni' na' san gdu ladxè'è tsejlè'è gunè' Dios ca na' rnè', ca' gac. ²⁴Qui lè ni na' rëpa' lbi'ili': Yúgu'tè le gnabli' cati' ulidzli'-nè' Dios, gul-tsejlè'

chbennè' queèli' Dios lè na' rnabli',
ati' gunnè' queèli'. ²⁵Cati' ni'
rulidzli'-nè' Dios, chqui' zoa nu
rleyli' nu bi ben queèli', gul-nít lau
nu na' quiè unít lahuè' ca' lbi'ili'
ca nac dul-la' nabága'li', Xuzli' na'
zoè' yehua' yubá. ²⁶Chqui' cu unít
lauli' bunách, cutu unít lahuè' lbi'ili'
dul-la' nabága'li' Xuzli' zoè' yehua'
yubá.

Yöl-la' uná bè' dè lu nē'ē Jesús

²⁷Ni'r yhuöjqüè' Jerusalén Jesús
len bönni' da'què' Lè'. Cati' ni' rdè'
Jesús ga nac nchil gdau', guladxinè'
ga zoè' yugu' bxuz uná bè' len
bönni' gdau' tu'sèdi len bönni'
gul tu'zejni'i. ²⁸Gulanabnè' Jesús,
ta'né':

—¿Bizxa yöl-la' uná bè' dè lu
na'u runu' yugu' lè ni? ¿Nuzxa caz
budód lu na'u yöl-la' uná bè' gunu'
cni?

²⁹Bubi'è didza' Jesús, rē' lequè':

—Neda' ca' gnabda' lbi'ili' tu
didza'. Chqui' ubi'ili' quia' didza',
ni'r gyèpa' lbi'ili' bi yöl-la' uná bè'
runda' yugu' lè ni. ³⁰¿Nuzxa budód
lu nē'ē Juan uquilè' bunách nis?
¿Naru' Dios o bunách? Gul-natsca'.

³¹Gulazú lauquè' tun xtídza'què'
la' légaczè', ta'né':

—Chqui' gnaru' Dios bsölè'è lè',
guiè' rē'u: “¿Bizx quiè cutu gyéjlè'li'
lè'?” ³²¿Naru' guiétsaru'-nè':

“Gulasölè'è lè' bönni'?”

Cni ta'zá' ládxi'què' le tádxinè'
bunách zian nacuá' ni' le taqui
yúgu'tè bunách na' bè'è didza' uláz
queè' Dios Juan na'. ³³Qui lè ni na'
glè' Jesús:

—Cutu nózitu'.

Ni'r Jesús gudxè' lequè':

—Neda' ca' cutu quíxjöi'da' lbi'ili'
bi yöl-la' uná bè' dè lu na'a runda'
yugu' lè ni.

Runè' Isaqui' Jesús quegac huen dxin cunacgac tsahui'

12 Ni'r gzu lahuè' Jesús
ru'lenè' bönni' da'què' Lè'
didza' yugu' le runè' Isaqui', rnè':
—Gzoè' bönni', szxöni bdè'è lba
uva ga nac la' yèl queè'. Glequè' li'aj
qui, len gchö'nè' rōga' guiöj ga gsiè'
xisi uva na'. Budxíè' tu yu'u gup ga
nac xtsa' ga nu uyú la' yèl na'.

Ni'r budödè' lu na'què' huen
dxin la' yèl queè' na', la'zi'è gatsj
hueaj le unódzj, ati' gyijè' yödzt
zi'tu'. ²Cati' bdxin dza luchibè' le
rbia, bsölè'è-bi' bi'i huen dxin queè'
tsajxi'bi' lu na'què' huen dxin na'
le ral-la' si'è xanbi' qui le gulabía
lba uva na'. ³Ni'r gulaguel-lè'è-bi'
bi'i na' yugu' huen dxin na' len
glundè'-bi' zi', ati' gulusölè'è-bi'
ca'zbi'. ⁴Ni'r bsölè'è-bi' yetubi' bi'i
huen dxin queè' bönni' xan la' yèl
na', ati' bi'i ni gululadxè'-bi' guiöj,
gululè'è icjbi'. Glu'è dō' queèbi'.
⁵Ni'r bsölè'è-bi' ca' yetubi' bi'i huen
dxin queè' bönni' xan la' yèl na', ati'
bi'i ni guludöddè'-bi'. Bsölè'è-bi' ca'
zianrbi' ati' la'cbi' gluncdè'-bi' zi'
len yela'cbi' guludödcdè'-bi'.

⁶Nutur nu nagá'n queè' xan
la' yèl na'. Naga'nzbi' bi'i bönni'
queè' ati' nadxí'itsquinè'-bi'. Ga
yajseytè, bsölè'è-bi' zxi'nè', rnè':
“Lunè' ba la'n zxi'na'.” ⁷Ni'r gulané'
la' légaczè' bönni' huen dxin na',
ta'né': “Bi'i ni ral-la' gaqui queèbi'
la' yèl ni. Gul-dá, gdódiru'-bi' ati'
gaqui queèru' la' yèl ni.” ⁸Qui lè ni
na' gulazönè'-bi' len guludöddè'-bi'.

Gularu'nè'-bi' ni'l la' yèl qui lba uva na'.

⁹Ni'r gnabnè' bönni' nacu'è ni' Jesús, rnè':

—¿Nacx gunè' chqui'nu', bönni' xan la' yèl na'? Huidè' len huadödcdè' bönni' huen dxin na', ati' udödè' lu na'gac bunách yubl la' yèl na'.

¹⁰¿Naru' cu nulábnili' lè na' nayúj lu guich la'y? Cni rna:

Guiøj na' gularu'nè' bönni' tu'cu'è zö'ö,

Na'a nac guiøj len, squin zö'ö.

¹¹Xanru' Dios benè' ga nac cni

Ati' rubániru' ca nac lè ni rlé'iru'.

¹²Ni'r gulazú gulabö'è la'zönè' Jesús le táquibe'inè' benè' lsaqui' ni ca nac quequè', san tádxinè' bunách zian nacuá' ni' len qui lè ni na' guluca'nè' Lè', zhuøjquè'.

Ca nac le ta'guíxj lazgac bunách

¹³Gdöd lè ni yugu' bönni' gdau' uná bè' na' gulasölè'è ga zoè' Jesús la'què' bönni' gdau' fariseo len bönni' da'què' Herodes quiè lunè' ga bi gnè' Jesús quiè gac luquíè' Lè'. ¹⁴Guladxinè' ga na' zoè' Jesús bönni' ni, len tè' Lè':

—Bönni' Usèdi, nózitu' ru'u didza' gdtè li. Cutu rui' ladxu'u bi ta'náz bunách, le curuyuzu' le tu'lu'iz cuingac bunách, san rusèdnu' ca nacx le rè'nnè' Dios lun bunách. ¿I runn netu' latj zxba queè' Moisés quíxj laztu' le tu'quízxjè' uláz queè' César? ¿Naru' uguíxjtju' o cutu quíxjtju'?

¹⁵Ráquibe'inè' Jesús tu'è didza' lu yöl-la' rguilj ladxi' quequè' ati' rè' lequè':

—¿Bizx quiè rubijli' neda' didza'? Gul-djua'tsca' quia' tu dumí rda quiè glé'ida' lei.

¹⁶Djua'què' lei ati' gnabnè' lequè' Jesús, rnè':

—¿Nuzxa lahui da' lè'i ni len nuzxa lei ni?

Gulubi'è didza', ta'né':

—Queè' César na'.

¹⁷Ni'r Jesús gudxè' lequè', rnè':

—Gul-nódzj queè' César le naqui queè' César, ati' queè' Dios le naqui queè' Dios.

Gulubannè' ca nac didza' bubi'è Jesús.

Ca nac qui yöl-la' rubán lu yöl-la' gut

¹⁸Ni'r guladxinè' ga zoè' Jesús la'què' bönni' gdau' saduceo. Bönni' ni ta'né' cutu lubán nup chnatgac. Qui lè ni na' glè' Jesús, ¹⁹ta'né':

—Bönni' Usèdi, Moisés nuzujè' queètu' lu guich chqui' gatiè' bönni' cuzóa bi'i queè', ati' uga'nnu ngul queè', ral-la' utság ná'lenbi'-nu bi'i böch'è bönni' na' len uzoabi' bi'idau' gacbi' bi'i queèbi' bóchi'bi'.

²⁰Gulacua'bi' gadxbi' bi'i nac bóchi'cbi'. Bi'i zi'al na' butság ná'lenbi'-nu ngul, ati' gutbi', nutu nu gul-la' bi'idau' queèbi'. ²¹Bi'i buróp na' butság ná'lenbi'-nu ngul uzéb na', ati' gutbi' ca', nutu nu gul-la' bi'idau' queèbi'. Lèzca' cni guc queèbi' bi'i bunn. ²²Cni guc, gulutság ná'lenbi'-nu yúgu'tèbi', nutu nu gul-la' bi'idau' queebi'. Ga yajseytè, gutnu ca' ngul na'. ²³Na'a, cati' lubán nup chnatgac, ¿núxalbi' gáquinu queèbi' ngul na', le gulutság ná'lenbi'-nu igádxtebi'?

²⁴Bubi'è didza' Jesús, rè' lequè':

—Rchíxili' le cunúnbè'li' le nayúj lu guich la'y len cutu nózili' ca

nac yöl-la' huac queë' Dios. ²⁵Cati' lubán nup chnatgac, cutu ca' lutság na'quë', len cutu la'cuá'lenë'-nu ngul bönni', san lacquë' ca nacquë' gbaz la'y queë' Dios, nacu'ë yehua' yubá. ²⁶Na'a, ca nac quegac nup chnatgac chqui' lubán, ¿naru' cu nulábinili' le buzujë' lu guich Moisés? Rui' didza' ca na' bulidzë' lë' Dios lu yag yótsi'dau' regui, rë' lë': "Neda' naca' Dios queë' Abraham len Dios queë' Isaac, len Dios queë' Jacob." Le gnë' cni quequë', nac bë' nabanquë' zal-la' glatië' zi'al. ²⁷Dios naquë' Dios quegac nup nabangac, clëg quegac nup natgac tsaz. Sxzonitër rchíxili'.

Le nac blau gna bë'ë Dios

²⁸Bidë' ca' ga zoë' Jesús bönni' gdau' usëdi. Byönnë' ca na' gluí'lenë' Jesús didza' len nöznë' dxí'adau' bubi'ë didza' Jesús. Qui lë ni na' gnabnë' Jesús, rnë':

—¿Bizxal le gna bë'ë Dios nactër blau ca yúgu'të le gna bë'ë?

²⁹Bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—Le gna bë'ë nactër blau ca yúgu'të nac lë na' rna: "Gul-yöni bunách Israel. Xanru' Dios, tuzë' Lë' naquë' Xanru'. ³⁰Ral-la' gdxí'inu' Xanu' Dios gdu ladxu'u, len lu gdu icj ládxi'da'u len lu gdu yöl-la' rejni'i quiu' len lu gdu yöl-la' huac quiu'." Lë ni nac le gna bë'ë nactër blau. ³¹Le gna bë'ë nac buróp, tuz ca nac. Cni rna: "Ral-la' gdxí'inu' lza'u ca nadxí'i cuinu'." Cutu ca' zoa yetú le gna bë'ë nacr blau ca chop ni gna bë'ë.

³²Ni'r gudxë' Jesús bönni' gdau' usëdi na', rnë':

—Dxi'adau' gnau', Bönni' Usëdi. Le nacz rnau'. Tuzë' naquë' Dios,

len nutur nu zoa nac Dios. ³³Quië gdxí'iru'-në' Dios gdu ládxi'ru', len lu gdu yöl-la' rejni'i queëru' len lu gdu icj ládxi'dau'ru' len lu gdu yöl-la' huac queëru', len quië gdxí'iru' lza'ru' ca nadxí'i cuinru', nacr lsaca' ca yúgu'të böa' bëdxdau' rudódicru'-ba' lu bcugu la'y queë' Dios, lenca' ca yúgu'të böa' bëdxdau' ruzégui'cru'-ba' lu bcugu na'.

³⁴Cati' byönnë' Jesús dxí'adau' rubi'ë didza' bönni' ni, ni'r gudxë' lë', rnë':

—Yelati'z ryadzj quiu' gúnbë'u le rna bë'ë Dios.

Nutur nu burugui bi gnabi Jesús.

¿Nuzxa xzi'n naquë' Cristo?

³⁵Cati' ni' rusëdnë' Jesús bunách ga nac nchil gdau', rnë':

—¿Bizx quië ta'në' bönni' gdau' usëdi naquë' Cristo xzi'n xsoë' David? ³⁶Lëczë' David na' bë'ë didza', zóalenë' lë' Dios Bö' La'y, gnë':

Xanru' Dios gudxë' Xana':

"Grö' cuit lë'a yubël

Cati' gunra' ga luzechu zxibgac Lau'

Nup cuta'le'i Li' dxi'a."

³⁷¿Naru' nactsë' Cristo xzi'n xsoë' David chqui' lëczë' David na' rnë' queë' naquë' Xanë'?

Guladzág ládxi'gac didza' ni bunách zian nacuá' ni' tu'zë' naggac Lë'.

Jesús ruquíë' bönni' gdau' tu'sëdi

³⁸Ni' rusëdnë' bönni' da'quë' Lë' Jesús, rë' lequë':

—Gul-gún chi'i cuinli' quequë' bönni' gdau' tu'sëdi. Ta'dzág

ládxi'què' ta'dé' ni'l na'l, nácuquè' lari' tunn. Ta'dzág ládxi'què' ca' tu'líd'z tsahui' lequè' bunách gap nac lu yè'y. ³⁹Ta'b'ö'è yugu' latj blau lu yu'u ga tu'dubè' tu'sèdè' queè' Dios bunách lenca' gap tu'dubè' tilj tahuè'. ⁴⁰Tu'gúè' lidxcnu ngul uzéb len quiè lulu'iz tsahui' cuinquè', xtsey tu'líd'zè' Dios. Yugu' bönni' ni, gúntscarè' lequè' xzguia' Dios.

**Le bunöd'znu queè' Dios
tu ngul uzébdau'**

⁴¹Tsal ni' r'ö'è Jesús nchil gdau' ga zoa gui'n ga ta'gú'u bunách dumí gun, ruyúè' ca tun bunách ta'gú'u dumí lu gui'n. Dumí zian ta'gu'è bönni' dè yöl-la' tsahui' quequè'.

⁴²Ni'r bdxinnu ni' ngul yechi' uzébdau', glu'nu chop dumí lasdau', le záca'gac láti'dau'z. ⁴³Ni'r bulidzè' yugu' bönni' uséd queè' Jesús, rè' lequè':

—Le nactè rëpa' lbi'ili', ngul yechi' uzébdau' ni glu'rnu ca yúgu'tè nup bi ta'gú'u lu gui'n qui gdau'.

⁴⁴Ta'gu'è qui le nagá'nz quequè' yúgu'tè bönni' ni, san ngul ni, lu yöl-la' yéchi'dau' queènu glu'nu gdu'tè la'z dui tsca le dèz queènu, le ral-la' gáhuinu.

Rguixj'ö'è Jesús ca zi'a luquindjè' gdau'

13 Cati' burujè' Jesús nchil gdau', gudxè' Lè' tuè' bönni' uséd queè', rnè':

—Bönni' Usèdi, byutsca' nactga yugu' yu'u xzön ni, len nactga yugu' guiöj lè'i zö'ö quegac.

²Bubi'è didza' Jesús, rè' lè':

—Rlè'inu' yugu' yu'u xzön ni, san cutu ca' ugá'n ni guiöj lahui lzè'i, le luquindj leygac bunách.

Le lac bè' cati' zi'a udx qui yödzyú

³Ni'r yjaquè' Jesús len bönni' da'què' Lè' lu Gui'a Ga Rö'gac Yag Olivo, gui'a na' dè ca dödl ra' gdau'. Cati' chr'è'è ni' Jesús, glè' Lè' la' légaczé' Pedro len Jacobo len Juan len Andrés, ⁴ta'né':

—Gdixj'ö' netu' batx lac lè ni. ¿Bizxa gac bè' chzoa lac yúgu'tè lè ni?

⁵Bubi'è didza' Jesús, rusèdnè' lequè', rnè':

—Gul-gún chi'i cuinli' qui nadxi nu si' ye'i lbi'ili'. ⁶La'lá' lauquè' zian bönni' si' laquè' ca lea' neda', la'né' nacquè' Cristo. Cni la'z'í' yé'inè' bunách zian.

⁷Ni'r cati' yónili' rac gdil-l ni'l na'l, cutu gádxili'. Yúgu'tè lè ni ral-la' gac, san cutu rdxini dza udx.

⁸Tu yöd'z til-len yetú yöd'z len tu ga nu rna bè' tsajtil-len yetú ga nu rna bè'. Zian latj sa' rtit len gac gbin. Lun rusb'ó bunách. Yugu' lè ni lac le su lau la'zaca' la'gu'i' bunách dza ni'.

⁹Ni'r gul-gún chi'i cuinli', le ludödè' lbi'ili' lu na'què' bönni' yúlahui'. La'guinè' lbi'ili' gap tu'dubè' tu'sèdè' queè' Dios bönni' judío. Gdxinli' lauquè' bönni' ta'ná bè'è len lauquè' bönni' ta'ná bé'inè' yöd'z zi'tu'. Lunè' cni queèli' le da'li' neda', san ni' gunli' lna' lau quia' neda'. ¹⁰Zi'al ca gdxin dza udx, run bayúdx gac lban qui didza' dxi'a quia' laugac bunách gdu'tè yöd'zlyú. ¹¹Cati' ni' la'ché'è lbi'ili', len ludödè' lbi'ili' lu na'què' bönni' yúlahui', cutu güi' ládxi'li' bizxa gnali'. La' dza ni'z Dios gunnè' queèli' didza' güi'li', ati' lè ni gnali'. Cati' ni'

güi'li' didza', clëg lbi'izli' na' gnali', san Dios Bö' La'y gnë'. ¹²Ludöd' la' bóchi'gacz bunách lu na'quë' bönni' ludödcdë' lequë'. Bönni' nacua'bi' bi'i quequë' ludödë' la' xzi'ngacczë' ca', ati' xzi'nquë' na' ludödbi' la' xuz xná'gacczbi' lu na'quë' bönni' ludödcdë' lequë'. ¹³Luzóa lbi'ili' tsla'l yúgu'të bunách le da'li' neda', san nul-li' gua' glenli' lë na' gac ga gdxinr dza udx, ulali'.

¹⁴Nup tu'láb didza' ni ral-la' la'yejni'i. Buzujë' lu guich Daniel, bönni' ni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, le rna cni: "Tszaz ga cutu ral-la' tsaz tu le xöhui' le rusnít." Dza ni'r ral-la' la'zxúndj nup nacua' luyú Judea, tsjac gap nac guí'adau'. ¹⁵Nu zoa cju'u dza ni' ral-la' gzxundjtë, len cutu huötj zzan yu'u tsají' bi dë qui lu yu'u. ¹⁶Nu zoa ladj guixi' ral-la' gzxundjtë, len cutu huöaj tsají' lari' rxoa yeni. ¹⁷Bica' bayechi' ngul dza ni' nua'cnu-bi' bi'idau', lenca' ngul tu'gádxinu-bi' bi'idau'. ¹⁸Gul-lidzë' Dios gnábili'-në' cugún bayúdx gzxundjli' cati' nac beo' ziaq. ¹⁹Yugu' dza ni' la'zaca' la'guí'ir bunách ca le guc zí'atël cati' zi'a guta' yödzyly' le benë' Dios ga rdxintë na'a dza, ni dza zi'a za'c cutu gac cni. ²⁰La'naru' cu nunë' Dios ga luhuöac nabábz yugu' dza ni', nutu nu ulá, san le nadxi'inë' nup chgröczë', chnunë' queë' gunë' ga luhuöac nabábz yugu' dza ni'.

²¹'Na'a, chqui' nu guië lbi'ili': "Gul-yutsca', ni zoë' Cristo", o gna: "Gul-yutsca', ni zoë'", cutu ca' tséjlë'li' nu na'. ²²La'lá' lahui zian nup la'zí' ye'i bunách, la'në' nacquë' Cristo len la'në' nacquë' bönni' tu'ë didza' uláz queë' Dios. Lului'në' le

lac bë' len lunë' yugu' yöl-la' huac zxön. Huala'zí' yé'inë' ca' nup gröczë' Dios la'naru' la'záqui'në'. ²³Ni'r lbi'ili', gul-zóa ban ládxi'li'. Yúgu'të chgudxa' lbi'ili' zí'atël ca gac.

Ca huödë' Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách

²⁴Gnë' ca' Jesús:

—Yugu' dza ni', töd gac dza na' la'zaca' la'guí'i cni bunách, gchul gbidz len cutu gun yeni' beo'. ²⁵La'guíndj bölj luzxbá len la'zxíz le nala'gac, nacgac blau luzxbá na'. ²⁶Ni'r la'le'i neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, za'a lu böaj luzxbá, napa' yöl-la' huac zxön len yöl-la' yeni' quia'. ²⁷Gsóla'gaca'-në' gbaz la'y quia', lutubë' bunách rö quia' nacua' idáp la'a yödzyly', ga naguél-la'të luyú bidx, ga rdxintë ga naguel-la' luzxbá.

²⁸'Gul-tsejni'i le rusëdi lbi'ili' yag higo. Cati' ta'lén zxuza' në'i huë'ndau' len rubía xlagui' yulu, nózili' chzoa gdxin dza gba. ²⁹Lëzca' cni, cati' glé'ili' tac lë ni, gnózili' chzoa gdxin dza udx na', len chrdzag lau. ³⁰Le nactë rëpa' lbi'ili', yúgu'të lë ni lac zí'atël ca lat nup nacua' dza na'. ³¹Huadód qui luzxbá len qui luyú ni, san xtídza'a gatga töd qui.

³²'Cati' gdxin dza ni' o dzö' ni', nutu nu nōzi. Cutu nōzcnë' gbaz la'y nacu'ë yehua' yubá, len cutu nōzda' neda', Zxi'në' Dios. Tuzë' Dios Xuz nōznë'. ³³Qui lë ni na', gul-spán ládxi'li'. Gul-zóa sina' len gul-lidzë' Dios le cutu nózili' bizxa dza gac lë ni. ³⁴Gac ca rac cati' zijë' zítu'

tu bönni'. Cati' chzoa uzé'ë lidxé', udödé' lu na'qué' huen dxin queé' yugu' le dé queé'. Qui queé'qué' gu'ë xchinque' len gna bē'ë soa ban ladxi' nu zoa huen chi'i ga nu ryaz. ³⁵Gul-zóa lbi'ili' ban ladxi' le cutu nózili' batx huödé' xan yu'u, cati' chrdzö', o gatsj lahui' yél, o cati' rbödxba' xzi'n druz, o zildau'. ³⁶Gul-gún cni, cui duxaqué'ë lbi'ili' rasli' chqui' huödé' tu tsalz. ³⁷Lë ni rëpa' lbi'ili', rëpa' ca' yúgu'té bunách: Gul-zóa ban ladxi'.

**Tun xtídza'qué' bönni'
gdau' la'zöné' Jesús**

14 Yechóp dza ca' gac Lni Pascua cati' tu'spané' bönni' judío ca bené' Dios, buslé' xuz xtau'qué' luyú Egipto, nac lni cati' tahué' yöt xtil cunazí' xnéi. Ta'zú ta'bö'ë bxuz uná bē' len bönni' gdau' tu'sédi la'zöné' Jesús bagachi'z quié ludöddé' Lë'. ²Ta'né': —Cutu gac sönru'-né' dza lni le lun rusbó bunách.

Ngul rgu'nu icjé' Jesús le rla' zxix

³Zoé' Jesús yödZ Betania, lu yu'u lidxé' Simón, bönni' güi'iné' hué' nudzu' ruzód. Tsal ni' rö'ë rahué' Jesús, gyaznu ngul, nua'nu bóga'dau' náquini guiöj zaca', yudz le rla' zxix qui yöj susén las gdu, le zaca' szxöni. Bla'anu bóga'dau' na' len glu'nu le rla' zxix icjé' Jesús.

⁴Gulaléylané' la'qué' bönni' nacu'ë ni', ta'né' la' légaczé':

—¿Bixz quié guc ditj le zxix na'?

⁵La'naru' nu guti' lë na', huazí' qui yelati' ca laxjru' qui tu iz quié nu quisi quegac bunách yechi'.

Szxöni gulané' queënu.

⁶Ni'r Jesús bē'ë didza', rné': —Gul-güi'-nu latj. ¿Bixz quié rné' zi'li' queënu? Nac dxi'a le bennu quia'. ⁷Nacuá'lentecz lbi'ili' bunách yechi', len bátti'téz gué'nili', huac gunli' dxi'a quequé', san neda' cutu sóatecza' ga zoali'. ⁸Tsca le gzxáqui'nu bennu ngul ni. Glu'nu neda' le rla' zxix ni, bupa'nu neda' zí'atél ca ggacha'a yeru ba. ⁹Le nacté rëpa' lbi'ili', gáti'téz ga gac lban qui didza' dxi'a quia' gdu yödZlyú, soa nu quixjö' ca' lë ni bennu quia' ngul ni. Cni gac quié nu tsajnéy lënu.

Rzi' lu nē'ë Judas udödé' Jesús

¹⁰Ni'r brujé' Judas Iscariote, bönni' nabáblené' chinnué' na' da'qué' Jesús, gyijé' ga nacu'ë bxuz uná bē' quié udödé' Jesús lu na'qué'. ¹¹Cati' gulayönné' xtídZé'ë Judas na', guludzijné' ati' gulazí' lu na'qué' lu'ë lë' dumí. Ni'r gzu lahué' Judas rzu rbö'ë udödé' Jesús lu na'qué'.

**Le ri'j ráguru' ruspanru'
ca gutië' Xanru'**

¹²Nac dza rzu lau lni tahué' yöt xtil cunazí' xné'i, dza na' tu'döddé'-ba' bö'cu' zxíla'dau' tahué' Lni Pascua na', cati' tu'spané' ca bené' Dios buslé' bönni' judío luyú Egipto. Ni'r gulanabné' Jesús bönni' uséd queé', ta'né':

—¿Gazx rē'nnu' tseajtu' tsajpa'tu' le gáguru' xtsö' qui Lni Pascua?

¹³Ni'r bsölé'ë chopé' bönni' uséd queé' Jesús, rē' lequé':

—Gul-tséaj lu yödZ. Ni' huadzagli' tu bönni' nu'ë rö'ö nis. Gul-tséajlënë'. ¹⁴Ga na' tsazié', gul-guié' xan yu'u na': “Rné'

Bönni' Usédi: ¿Gazx zoa yu'u ga na' gágulengaca'-nè' bönni' uséd' quia' xtsö' qui Lni Pascua?" ¹⁵Ni'r ului'inè' lbi'ili' tu yu'u zxön ga nac buróp cuia ga chnabá'a. Gul-pá' ni' le gáguru'.

¹⁶Gularujè' bönni' uséd' queè' na', guladxiné' lu yöd'z, ati' yajxáca'què' yúgu'tè ca na' chgudxè' lequè' Jesús. Gulupé'è ni' le lahuè' qui Lni Pascua.

¹⁷Cati' chgul, bdxiné' ni' Jesús, dzagquè' Lè' idxínnutè' bönni' uséd' queè'. ¹⁸Tsal ni' rø'què' tahuè', bè'è didza' Jesús, rnè':

—Le nactè rëpa' lbi'ili', zoa nu dzag lbi'ili', nu rágulen neda' tsaxxón, udód neda' lu na'gac bunách.

¹⁹Ni'r guluhui'nnè' len gulazú laquè' tè' Lè' tu tuè':

—¿Naru' neda'?

Yetúè' ca' gnè':

—¿Naru' neda'?

²⁰Bubi'è didza' Jesús, rë' lequè':

—Nac nu nutsa' ladj chínnuli' ni, bönni' na' nuné'è nè'è tsaxxón len na'a lu zxiga'. ²¹Tsija' ga gatia' neda', Bönni' Nuhuöaquè' Gdu Bunách, ca na' nayúj lu guich la'y ca gac quia', san bica' bayechi' bönni' na' udödè' neda' lu na'què' bönni' ludöddè' neda'. Dxi'ar gac queè' bönni' na' la'naru' cu guljè'.

²²Tsal ni' tahuè', gdel-lè'è yöt xtil Jesús. Gudxè' Dios: "Xclenu'." Buzxuzxjè' lei len bè'è quequè', rnè':

—Gul-gagu. Lè ni nac gdu ca nayá' nabana'.

²³Gdel-lè'è ca' tu zxíga'dau' len gudxè' Dios: "Xclenu'." Ni'r bè'è quequè', ati' glè'jcdè' lei yúgu'tè'.

²⁴Rè' lequè' Jesús:

—Lè ni xchöna' le run tsutsu didza' cub rucá'n tsahui', le núnlenè' bunách Dios. Rön ni glalj ni'a quegac bunách zian. ²⁵Le nactè rëpa' lbi'ili', cutur guil'ja' xisi uva ga gdxinr dza guil'ja' le cub ga ni' rna bè'è Dios.

Rnè' Jesús gnè' Pedro cutu nunbè'è Jesús

²⁶Gdöd glul-lè' yöl-la' ba, gularujè' zjaquè' Gui'a Ga Rø'gac Yag Olivo.

²⁷Ni'r gudxè' lequè' Jesús, rnè':

—Yúgu'tèli' gac chop ládxi'li', uca'nli' neda' na'a dzö', le nayúj lu guich la'y, rna: "Gdödda'-nè' uyú bö'cu' zxila', ati' láslasba' bö'cu' zxila' na'." ²⁸Töd ubana' lu yöl-la' gut, zi'al ca lbi'ili' tsija' luyú Galilea.

²⁹Ni'r Pedro gudxè' Jesús, rnè':

—Zal-la' lac chop ládxi'què', luca'nè' Li' yúgu'tè', cutu ca' gac chop ladxa'a neda'.

³⁰Jesús gudxè' lè', rnè':

—Le nactè rëpa' li', la' dzö' niz, zi'a cöd'xbla' zxi'n druz le buróp lzu, tsonn lzu gnau' cutu núnbè'u neda'.

³¹Ni'r gneynè' Dios Pedro, rnè':

—Zal-la' gátlentea' Li' tsaxxón, cutu ca' gnia' cutu núnbè'a Li'.

Lèzca' cni gulané' yúgu'tè'.

Jesús rulidzè' Dios la' yèl Getsemaní

³²Ni'r guladxiné' la' yèl Getsemaní Jesús len bönni' da'què' Lè', ati' gudxè' lequè' Jesús, rnè':

—Gul-có' ni, tsal tsija' neda', tsajlidza'-nè' Dios.

³³Bchè'è Pedro len Jacobo len Juan, ati' gzu lahuè' rdzöbnè' Jesús len rsèbi ladxè'è. ³⁴Gudxè' lequè' Jesús, rnè':

—Huatzca' lu yöl-la' rsèbi ladxi'. Gul-cóz ni len gul-ná' yèl.

³⁵Ni'r gzhè'è Jesús yeláti'dau' len butság lahuè' Iyu, bulidzè' Dios. Gnabnè' Lè', chqui' huac, ucuitè' queè' le ral-la' saca' qui'è dza na'.

³⁶Ni' rulidzè' Dios, rnè':

—Xúza'dau', yúgu'tè huac gunu' Li'. Bcuit lè na' ral-la' saca' qui'a, san clèg ca rè'nda' neda', san ca rè'nnu' Li', gunu'.

³⁷Ni'r bøjè' Jesús ga na' nacu'è bönni' uséd queè', yajxaquè'è lequè' tasiè'. Gudxè' Pedro:

—Simón, ¿rastsu'? ¿Naru' cu rubijtsu' yen lau' tu chi'itèz?

³⁸Gul-ná' yèl len gul-lidzè' Dios, gnábili'-nè' cui gata' latj dulú'u yöl-la' lbi'ili' tu' xòhui'. Le nactè bõ nacczli' zoacz sina', san lu yöl-la' bunách queèli' rcuúdi'li'.

³⁹Ni'r zijè' leyúbl Jesús, rulidzè' Dios, len la' tuz ca gnè'. ⁴⁰Cati' bøjè' leyúbl ga na' nacu'è, yajxaquè'è lequè' tasiè' le dxia bëchcál lauquè'. Cutu nõzcnè' bizxa didza' lubi'è, lè' Lè'. ⁴¹Cati' bøjè' le bunn lzu ga na' nacu'è, rè' lequè':

—¿Rástsali'? ¿Ruzí'tsa ládxi'li'? Tscati' gaz. Chbdxin dza. Gul-yutsca', Neda', Bönni' Nuhuöaquè' Gdu Bunách, chnadöda' lu na'gac bunách dul-la'. ⁴²Gul-tsás, huayejru'. Gul-yutsca', chzè'è bönni' na' udödè' neda' lu na'gac bunách.

Ta'zönè' Jesús

⁴³Ni' ru'è didza' ni Jesús, bdxinè' Judas, bönni' nabáblenè' chinnuè' na' da'què' Jesús, ati' zá'clenè' lè' bönni' zian, nua'què' guia tuchi' len yag. Nasóla'què' lequè' yugu' bxuz uná bè' len bönni' gdau' tu'sèdi len bönni' gul tu'zejni'i. ⁴⁴Judas, bönni' na' rudödè' Jesús lu na'què'

chnului'inè' lequè' tu le gac bè' nu nac Jesús, gnè':

—Bönni' na' utság lahua'-nè', Lè' na' Jesús. Gul-sönè' len gul-ché'è. Gul-yutsquè'.

⁴⁵Cati' bdxinè' ni' Judas, la' gbíga'tè' ga na' zoè' Jesús len gudxè' Lè':

—Bönni' Usèdi, Bönni' Usèdi.

Ni'r butság lahuè' Jesús. ⁴⁶Ni'r gulazönè' Jesús len gulaché'è Lè' nadzunè'.

⁴⁷Ni'r tuè' bönni' ni' dè'è Jesús glijè' guia tuchi' len benè'-bi' huè' bi'i huen dxin queè' bxuz blau, bchuguè' guid nagbi'. ⁴⁸Jesús gudxè' bunách na', rnè':

—¿Narújtsali' nua'li' guia tuchi' len yag quiè sönli' neda', runli' ca runli' rzönli'-nè' gban? ⁴⁹Yugu' dza gzóalena' lbi'ili' rusédgacda' bunách ga nac nchil gdau' ati' cutu gzxönli' neda', san rac cni quiè utság le nayúj lu guich la'y.

⁵⁰Ni'r guluca'nè' Jesús yúgu'tè bönni' uséd queè', ta'zxdjè'.

Rzxdjbi' tubi' bi'i ra'bán

⁵¹Zoabi' ca' ni' bi'i ra'bán zajnaubi' Jesús, nuxóaz cuinbi' lari' blaga'. Yugu' bönni' na' nachè'què' Jesús gulazönè'-bi' ⁵²san busanbi' lari' na', xguidzbi' buzxdjbi'.

Rdxinè' Jesús lauquè' bönni' yúlahui' blau

⁵³Gulaché'è Jesús lahuè' bxuz blau, ati' ni' guludubè' yúgu'tè bxuz uná bè' len bönni' gul tu'zejni'i len bönni' gdau' tu'sèdi. ⁵⁴Pedro yajnáuè' Jesús zi'tu' zi'tu'z, gyaziè' l'ò'a lidx bxuz blau na' len gró'lenè' tsaxón ni'a nè'è bxuz blau na', rutsè'i cuinè' ra' gui'.

⁵⁵Yugu' bxuz uná bè' len yúgu'tè
bönni' yúlahui' blau guluguiljè'
tu le luspaguè'è Jesús quiè' gac
la'chuguè' queè' gatiè' san cutu bi
guludzölnè'. ⁵⁶Gulané' queè' Jesús
le cunác'z bönni' zian, san cutu
yajlözgac le gulané' queè'. ⁵⁷Ni'r
gulazuinè' bönni' gulané' queè'
Jesús le cunác'z, ta'né':

⁵⁸—Netu' byónitu' didza' bè'è
bönni' ni, gnè': “Uquindja' gdau' ni,
lè ni naqui lu ni'a lu na' bunách, ati'
tsonn dzaz uchisa' yetú le cunaqui
lu ni'a lu na' bunách.”

⁵⁹Ni læ ni, cutu yajlözgac
xtídza'què'.

⁶⁰Ni'r gyasè' bxuz blau na' gatsj
lahui'l bunách nacué' ni', len
gnabné' Jesús, rnè':

—¿Naru' cu rubi'tsu' didza'?
¿Bizxa na' ta'né' quiu' bönni' ni'?

⁶¹Jesús, dxiz zoè', cutu bi didza'
rubi'è. Gnabné' Lè' leyúbl bxuz blau
na', rnè':

—¿Naru' nacu' Li' Cristo, Zxi'nè'
Dios La'y?

⁶²Bubi'è didza' Jesús, rnè':
—Naca'. Glé'ili' neda', Bönni'
Nuhuöaquè' Gdu Bunách, soa' cò'a
cuitiè' yubél Dios napczè' yöl-la'
huac cati' ni' huöda' lu böaj luzxbá.

⁶³Ni'r lu yöl-la' rley queè' bchözè'
lari' nacuè' bxuz blau na', rnè':

—¿Nuzzar naquíniru' nu quixjö'?

⁶⁴Ryóniczli' ruca'nè' Dios ca'z len
didza' ru'è. ¿Nacx runi lbi'ili'?

Yúgu'tè' gulachuguè' queè' gatiè'.

⁶⁵Ni'r gulazú lauquè' la'què'
tu'chijè' Jesús zxóna'. Guluseyjè'
lahuè' len glundè' Lè' zi', ta'né':

—Gnè ya'atsca' nuzxa na' bè' Li'.
Gulagapè'è ru'è Jesús bönni' ni'a
nè'è bxuz blau.

Rnè' Pedro cutu nunbè'è Jesús

⁶⁶Cati' ni' zoè' Pedro lö'a zxan
yu'u, bdxinbi' ga zoè' bi'i ngul huen
dxin queè' bxuz blau na'. ⁶⁷Cati'
blé'ibi' Pedro, rö'è rutsè'i cuinè' ra'
gui', buyubi' læ', rnabi':

—Da'u ca' li' Jesús, bönni' Nazaret
na'.

⁶⁸Gdá'baguè'è Pedro, rnè':
—Cutu núnbè'a-nè', len cutu
nözda' bizxa na' rnau'.

Burujè' Pedro yajsóè' ga nu
ryaz lö'a. Ni'r gródxba' zxi'n druz.
⁶⁹Buyubi' læ' leyúbl bi'i ngul huen
dxin na', len gzu laubi' rëbi' nup
nacuá' ni':

—Bönni' ni dzaguè' lequè'.

⁷⁰Leyúbl gdá'baguè'è Pedro.
Yelati' gdzey tè Pedro nup nacué' ni',
ta'ná:

—Le nactè dzagu' lequè', le nacu'
bönni' Galilea. Yöl-la' rui'z quiu'
didza' nac bè'u, le tuz ca rnèli'.

⁷¹Gzu lahuè' Pedro rudxía dö'
cuinè', len rneynè' Dios, rnè':

—Cutu ca' núnbè'a-nè' bönni' na'
rui'li' didza' ca nac queè'.

⁷²La' gródxteba' zxi'n druz le
buróp lzu. Ni'r yajneynè' Pedro
didza' na' bè'è Jesús, gudxè' læ':
“Zi'a cödxlba' zxi'n druz le buróp
lzu, tsonn lzu gnau' cutu núnbè'u
neda'.” Cati' yajneynè' didza' ni, gzu
lahuè' rbödxtsquè'.

Rdxinè' Jesús lahuè' Pilato, bönni' rna bè'è

15 Ni' nac zildau', glun
xtídza'què' yugu' bxuz
uná bè' len bönni' gul tu'zejni'i len
bönni' gdau' tu'sèdi, len yúgu'tè
bönni' yúlahui' blau. Ni'r gulaché'è

Jesús náguë'ë len guludödë' Lë' lu në'ë Pilato, bönni' rna bë'ë. ²Pilato gnabné' Jesús, rnë':

—¿Naru' nacu' Li' Bönni' gna bé'inë' bunách judío?

Bubi'ë didza' Jesús, rnë':

—Ca nacz rnau'.

³Zian le guluqufë' Jesús bxuz uná bë'. ⁴Ni'r gnabné' Lë' leyúbl Pilato, rnë':

—¿Naru' cu rubi'tsu' didza'?

Bzëtsca' nagu' cáti'ga zian le ta'né' quiu'.

⁵Cutu bi didza' bubí'ë Jesús. Ca' guc, bubannë' Pilato.

Ta'chuguë' queë' Jesús gatië'

⁶Dë tu le runë' Pilato cati' rac lni na', rusanë' quegac bunách tu bönni' nadzunë' lidx guia, núti'tëz nu ta'náb. ⁷Nadzunë' lidx guia bönni' lë' Barrabás, ati' dzagquë' lë' yela'quë' lzë'ë, bönni' guludödë' bunách cati' guladá'baguë'ë yúlahui'. ⁸Cati' guladxín ni' bunách zian, gulazú lauquë' ta'nabë' lahuë' Pilato gunë' quequë' ca runczë'.

⁹Bubi'ë didza' Pilato, rnë':

—¿I ré'nili' usana'-në' queëli'

Bönni' Gna Bé'inë' Bunách Judío?

¹⁰Cni gnë' Pilato le ráquibe'inë' guludödë' Jesús lu në'ë bxuz uná bë' le tu'zxé'inë' Lë'. ¹¹Gulagu'ë xla lãdxi'gac bunách zian na' bxuz uná bë' na', quië la'nabë' lahuë' Pilato usanë' lu na'quë' Barrabás. ¹²Ni'r gnabné' lequë' leyúbl Pilato, rnë':

—¿Bizxa ré'nili' guna' queë' bönni' na' rui'li' lë', Bönni' Gna Bé'inë' Bunách Judío?

¹³Glu'ë zidzj didza', ta'né':

—Bdë'ë lë'i yag cruz.

¹⁴Gnabné' lequë' Pilato, rnë':

—¿Bizxa caz dö' nu'ë'?

Leyúbl tu'ë zidzj didza', ta'né':

—Bdë'ë lë'i yag cruz.

¹⁵Le gu'nnë' Pilato gunë' ga la'dzãg lãdxi'gac bunách zian na', busanë' lu na'quë' Barrabás. Ni'r gna bé'inë' nu quin Jesús, ati' budödë' Lë' lu na'quë' bönni' ludé'ë Lë' lë'i yag cruz.

¹⁶Ni'r gulachë'ë Jesús lö'a yúlahui' bönni' rjaquë' gdil-l, ati' ni' gulutubë' lza'quë'. ¹⁷Gulugacuë' Jesús lari' xna, len glunë' tu bregui' xzuza' në'i yötsi', guludxíë' icjë'. ¹⁸Ni'r gulazú lauquë' tu'lidzë' Jesús, ta'né':

—Yöl-la' ba li', rna bé'inu' bunách judío.

¹⁹Gulaguinë' gui icjë' len guluchijë' Lë' zxöna'. Guluzechu zxibquë' lahuë', len lu yöl-la' rutítj glunë' Lë' ba la'n. ²⁰Cati' budx gulutitjë' Lë', gulugúë' lari' xna na' nacuë' ati' gulugacuë' Lë' lari' queëczë'. Ni'r gulachë'ë Lë' ni'l yúlahui' na' quië tsajda'quë' Lë' lë'i yag cruz.

Tu'dé'ë Jesús lë'i yag cruz

²¹Glunë' ga gu'ë yag cruz queë' Jesús bönni' Cirene, rdödzë' ni' zuzé'ë ladj guixi'. Lë' Simón, len naquë' xuzcbi' Alejandro len Rufo.

²²Gulachë'ë Jesús latj nazí' lei Gólgota, tu didza' hebreo le rna lu didza' xidza', Latj Qui Böga' Icjru'. ²³Glu'ë le gui'jë' Jesús xisi uva nutsi'i nör sla' qui mirra, san Lë' cutu gu'ë. ²⁴Ni'r guludé'ë Lë' lë'i yag cruz, ati' gulaguisië' lari' nacuë' Jesús, gulazí' qui queëquë' bönni' na' rjaquë' gdil-l. Gulubijë' le gac bë' quië la'nöznë' bizxal gdel-la' qui queëquë'.

²⁵Nac gdu xsil cati' guludé'ë Lë' lë'i yag cruz. ²⁶Didza' na' guluzóë' lë'i yag cruz icjlé' Jesús ca nac le tu'quíé' Lë' rna cni: "Bönni' Rna Bé'iné' Bunách Judío." ²⁷Tsaxón guludá'lené' Jesús lé'igac yag cruz chopé' gban, tué' cuít lë'ë yubél len yetúé' cuít lë'ë yögl.

²⁸Cni guc, butság lë na' nayúj lu guich la'y, rna: "Gbáblené' bönni' tua'dö'."

²⁹Bönni' ta'dödé' ni' tu'lídz zi'ë Jesús, tu'tá icjqüé', ta'né':

—iJa! ¿Naru' uquindjtsu' gda'u queé' Dios ati' tsonn dzaz uchistsu' lei? ³⁰Buslá cuinu' na'a len bö'tj lë'i yag cruz na'.

³¹Lëzca' cni tu'titjé' Lë' yugu' bxuz uná bë' len bönni' gda'u tu'sëdi, të lza'qué' tué' yetúé':

—Bunách yubl buslé', san cutu gac uslá cuinë'.

³²Ta'né' ca':

—iJa! ¿Nactsu' Cristo, Bönni' Gna Bé'iné' Bunách Israel? Bö'tjtsca' na'a lë'i yag cruz quié glé'itu' ati' tséj'lë'tu' Li'.

Gululídz zi'ë ca' Lë' bönni' na' da'qué' tsaxón len Lë' lé'igac yag cruz.

Le guc cati' gutië' Jesús

³³Cati' bdxin gdu huagbíd, bchul gdu'të yödzlyú, guc cni ga bdxintë gdu rdöd xhuö. ³⁴Gdu rdöd xhuö na' bë'ë zidzj didza' Jesús, rné':

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani?

Didza' hebreo ni rna lu didza' xidza': "Dios quia', Dios quia', ¿bizx quié nubj ladxu'u neda'?"

³⁵Gulayönné' didza' ni bönni' nacu'ë ni', ati' ta'né':

—Gul-zëtsca' nagli'. Elías rulidzë'.

³⁶Ni'r gxí'ti'ë bönni' nutsë'ë ladjqüé', buxúpiné' nup zi tu le blul

ri'lj nis. Budé'ë lei lahui gui len bë'ë le xupé' Jesús, rné':

—Cóztscaru', uyuru' chqui' huidé' Elías uzötjé' Lë'.

³⁷Grödxyé'ë zidzj Jesús, gutté'.

³⁸Bröza' lari' yödx nal-la' lu gda'u, bruj chopl, gdel-la' icjl burujtë

zxanil. ³⁹Bönni' na' nacu'ë lu në'ë bönni' rjaqué' gdil-l zuinë' lahué'

Jesús, blé'iné' ca na' guc grödxyé'ë Jesús, gutté', ati' gné':

—Le nactë bönni' ni guqué' Zxi'né' Dios.

⁴⁰Nacua'nu ca' ni' ngul, zi'tu'z tu'yunu. Nútsa'cnu ladjcnu María Magdalena len Salomé len María, xna'cbi' Jacobo cuidi' len José.

⁴¹Ngul ni yjáclennu Jesús cati' ni' gdé' luyú Galilea, gláclennu Lë', gulagu'nu le glahué'. Nacua'nu ca' ni' yela'cnu ngul zian gulazá'clennu Lë' lu yödz Jerusalén.

Ta'gu'ë Jesús yeru ba

⁴²Chza' ral len nac dza tu'pé'ë, dza zi'a gdxin dza la'y quequé' bönni' judío.

⁴³Qui lë ni na' bidé' José, bönni' yödz Arimatea, naqué' bönni' blau ladjqué'

bönni' yúlalui' blau, len rbözé' ca' dza gna bë'ë Dios. Gdu ladxë'ë gyazié' ga

na' zoé' Pilato len gnabné' lë' gu'ë lë' latj u'ë Jesús. ⁴⁴Bubanné' Pilato le

gné' chgutié' Jesús, ati' bulidzë' bönni' na' nacu'ë lu në'ë bönni' rjaqué' gdil-l

quié gnabné' lë' chqui' chnatié' Jesús. ⁴⁵Cati' byönné' ca na' gné' bönni' na'

nacu'ë lu në'ë bönni' rjaqué' gdil-l, bë'ë José latj u'ë Jesús. ⁴⁶Ni'r José na'

gu'ué' lari' záqui'tsqüi, ati' buzötjé' Jesús lë'i yag cruz len buchóliné' Lë'

lari' záqui'tsqüi na'. Ni'r glu'ë Lë' yeru ba nadj lë'i gui'a guiöj. Budé'ë tu guiöj

blag xzön ga nu ryaz ba na'. ⁴⁷Tu'yunu

ga na' rgu'ë Jesús María Magdalena
len María, xnë'ë José.

Rubanë' Jesús lu yöl-la' gut

16 Cati' chnadód dza la'y quegac
bunách judío le nac dza
sábado, ta'zi'nu yugu' le rla' zxix quië
tsajlu'cnu Jesús María Magdalena,
len Salomé, len María, xnë'ë Jacobo.
²Ni' nac zildau' dza domingo, yjacnu
ra' yeru ba queë'. Guladxinnu ni' cati'
zi'a blen gbidz. ³Të lza'cnu:
—¿Nuzxa cuatsa queëru' guiöj na'
da' ga nu ryaz ba queë'?

⁴Cati' guladxinnu ni', guluyunu
len gulalé'inu chnadúa guiöj na', ati'
guiöj zxön nac. ⁵Gulayu'nu yeru ba
lë'i gui'a guiöj na', ati' ni' gulalé'inu-bi'
tubi' bi'i bönni' ra'bán, nacbi' gbaz
la'y queë' Dios. Rö'bi' tsla'a yubél
lu yeru ba na', nácubi' lari' tunn
chguichdau'z. Gládxitsquinu. ⁶Ni'r
gudxbi' lecnu bi'i na', rnabi':

—Cutur gádxili'. Ruguiljli' Jesús,
bönni' Nazaret, Nu na' gda' lë'i yag
cruz. Chbubanë'. Cutu zoë' ni. Gul-yú
ga ni gulagu'ë Lë'. ⁷Gul-tséaj na'a,
gul-tsajtixjöi' ca' yugu' bönni' uséd
queë' lenca' Pedro, guiëli' lequë':
“Tsjjë' Jesús zi'al ca lbi'ili' luyú Galilea.
Ni' ulé'ili'-në' ca na' chgudxczë' lbi'ili'.”

⁸Ni'r gulurujnu ni', guluzxundjnu
ra' yeru ba na' le ta'zxiznu lu yöl-la'
radxi rdzöbi quecnu. Nutu nu glënu
ca' le tádxinu.

**Ruluí' lahuë' Jesús launu
María Magdalena**

⁹Cati' bubanë' Jesús zildau' dza
domingo na', buluí' lahuë' zi'al
launu María Magdalena, ngul na'
bubijë' gadx bö' xöhui' gulayú'u
lënu. ¹⁰Gyeajnu yajtíxjöi'nu nup

na' guladalen Jesús. Nup ni ta'sëbi
ládxi'gac len ta'bódx. ¹¹Cati'
gulayönnë' didza' rui'nu, zoë'
nabanë' Jesús ati' blé'icznú Lë', cutu
gulayejlë'ë lënu.

**Ta'lé'inë' Jesús chopë'
bönni' uséd queë'**

¹²Gdöd na', nadzá'l buluí' lahuë'
Jesús lauquë' chopë' bönni' uséd queë'
yu'uquë' nöz, zjaquë' ga nac ladj guixi'.
¹³Ni'r yjaquë', yajtíxjöi'cnë' yezíca'rë',
ati' ni xtídza'quë' cutu gulayejlë'ë.

**Le rgu'ë Jesús lu na'quë'
bönni' gbaz queë'**

¹⁴Ga yajseytë, buluí' lahuë' Jesús
lauquë' idxineajtë' tsal ni' rö'quë'
tahuë', ati' gdil-lë' lequë' le cutu
ta'yejlë'ë Lë' len le nac zid icj
ládxi'dau'quë', cutu gulayejlë'ë
xtídza'gac nup na' gulale'i Lë'
nubanë'. ¹⁵Ni'r gudxë' lequë', rnë':
—Gul-tséaj gdu yödzyú tsjenli' lban
qui didza' dxi'a laugac yúgu'të bunách.
¹⁶Nu tsejlë' neda' len gdil nis, ulá nu
na', san nu cutu tsejlë', grugu qui, gat
nu na'. ¹⁷Le lac bë' ni lunë' bönni'
la'yejlë'ë neda'. Lugunë' dxin la' neda',
lubijë' bö' xöhui' yu'ugac bunách len
lu'ë didza' yubl. ¹⁸Chqui' la'zönë'-ba'
bël lu na'quë', o chqui' li'jë' le nachë'
yöl-la' gut, cutu bi gun quequë'. La'xóa
në'ë nup te'i, ati' luhuöactë.

Ruhuëpë' yehua' yubá Jesús

¹⁹Cati' budx bé'lenë' lequë' didza'
ni Xanru', buchisë' Lë' Dios yehua'
yubá ga ni' grö'ë cuitië' yubél Dios.
²⁰Gularujë' lequë', rjenquë' lban
yúgu'të yödz. Gúclenë' lequë' Xanru',
benë' ga glunë' le nacgac bë' nac
gdutë li didza' tu'ë. Ca' nac.